

„A világ legjobb sámfája“
FÖLDVÁRY IMRE
 férfitáncos és fehérművész
 párja
 Budapest, IV., Koronahé-
 czeg-utca 11. sz. és VIII.,
 Kerepesi-út 9. 7719
 Férfitáncos, Jäger-árú,
 vadász és sport-czikkek dús
 választékban kaphatók.
 Kesttyük és Nyak kendők.

KIRÁLYNŐ-ARCZCRÉME,
 legjobbnak ismert arczséppítő a világon.

Ezen arczréme a legrovidebb idő
 alatt eltávolítja az arczon minden
 bőrtisztítatlanságot, az m. szepit,
 pórszemet, utószerszót, a szűz
 foltokat és a bőrtelítést. Teljesen
 ártalmatlan. Egy tégely 70 kr.,
 királynő-arczréme szappan 1 db
 50 kr. — Királynő-hőlygypor
 fehér, rózsás és citrom szímben
 1 doboz 70 krajczár. Székül-
 desítő forrástár:
Temesváry József
 Angyal-gyógyszertára
 Zombor, Jókai-tér 2.
 Budapest Török József gyó-
 gyszertárban, Király-utca 12. sz.

A „Very Well“
 kerékpárok csak elsőosztályú ke-
 rékpárokat gyártanak a legjobb anyagból.
 Eladás tényleges jótállás mellett.
 Raktár Budapest Bécs Fővezetői
 Fővezetői 23. — Bécsben Bau-
 mann L.-nél VI./2. Millergasse 6/f.
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve
 7650

Államtag kedvezményezett gőzmozor berendezett első magyar
Torony-óra-gyár 7615
 Máyer Károly L. utóda Müller János Budapest VII.,
 Kazinczy-utca 3. sz. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

KESSLER-féle
MAGDA-HAJKENŐCS
 dermatológiai-terapeutikus
 alapon nyugvó összedőlésmé-
 fogva az élsimert legjobb szer
 korpa ellen, ugyszintén
 hajkihullás ellen.

Magda-hajkenőcs több év
 óta kipróbálva, teljesen ártalmatlan, a hajnövést elő-
 mozditja és mint kitűnő óvszer a gyakran előforduló
 hajbetegségek ellen, még gyermekknél is használatra
 legjobban ajánlható. 1 tégely ára 3 korona. 7587
Főzetküldési raktár: KESSLER REZSŐ-nél
 gyógyszerész Gyertyámos, (Törölköt vármegye).
 Raktárak a következők: Budapest: Budapest:
 Török József, Király-utca 12. Dr. Budai Emil, Városház-
 tér 7. Raditz Róbert, József-körút 64. Pozsony: Ozollner
 Vincze, Lőrinczkapu-út. Miskolc: Baruch Gyula. Szekes-
 Fehérvár: Say Kudoft. Szeged: Barossy Károly. Debreczen:
 Mihálovits Jenő. Arad: P. Idos Kelemen. Temesvár: Theodor
 Albert. Versecz: Kúhler Béla. Karánsebes: Müller F.
 Jakab. Nagy-Szabony: Molnár örökösei. Brassó: Jekelius
 Nándor, Kelemen Ferencz. Szász-Régen: Wermescher Emil.

Kwizda Fluidja
 6 arany,
 18 ezüst
 áram.
 30 tisztelet
 és előszer
 okmány.

**Turista-
fluid.**
 Erdményesen hasz-
 nálva turisták, ke-
 rékpárosok és lo-
 vaglók által nagyobb
 táruk utáni erősi-
 tére és erőgyűjtésre.
 1/2 palaczk
 ára 1 frt.
 Csakis a fenti védjegyes a valódi. — Kapható minden gyógyszerár-
 ban. — Főraktár:
Kreisapotheko, Kornenburg (Bécs mellett).
 A név, rajz, egy és oszlopoltás törvényesen védett. 7639

Legjobb és leghírnevesebb
 pipere hölgypor: a
La
VELOUTINE
 6959
 Különleges Rizapor
 BISMUTTAL VEGETÍVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ.
 PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

Tüdő
 betegségek, idült hurutok és tüdővér-
 gyógyítható a teljesen ártalmatlan
 (törvényesen védett) Glandulen által,
 mely 0,25 gr. tablettákban tudomány-
 ból (0,05 Glandulen, 0,20 tejecukor)
 állítatik elő.
 Orvosi részről a tüdő-méreg anyag mint a jelenleg létező legjobb
 szer ajánlatik a fenti betegségeknek. A ki már minden szert
 eredménytelenül használt, próbálja meg a Glandulént.
 Dr. Dosing, Lieberose írja: Az én Glandulénem hatá-
 sával rendelvél meg vagyok elégedve. Az összes megbetegedési
 tünetek málfélekben vannak.
 Dr. Heusmann, Canno: Glandulen tüdővérszél és hurut-
 nál kitűnő gyógyszernek bizonyult és jelenleg ez tekintendő az
 egyetlen értékes szernek.
 Ára 100 tablettánként 2 frt 75 kr., 50 tablettánként 1 frt
 50 kr. Tessek világosan Glandulen-t kérni, minden más utánzat.
 A hol gyógyszerárakban nem kapható, tessek egyenesen Dr. Hof-
 mann tüdősi, Mezerian 13a. Veszprémetől gyárának imi.
 Kimerülő brodzókat és értesítéseket orvosok és gyógyult betegek
 részéről kívánatra ingyen és bérmentve. 7722/2

A női szépség
 emelésére, tökéletesítésére és fen-
 tartására legkitűnőbb, teljesen ár-
 talmatlan, vegytiszta és zsírmen-
 tes készítmény a 7502

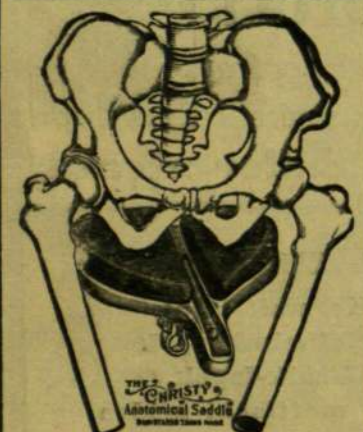

Margit Crème.
 Rövid idő alatt szünteti szepit,
 májfoltot, pattanást, bőrártalmat (mit-
 'esser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat
 és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is tőde bájos
 arczszínt kölcsönöz, ára 50 kr., nagy 1 forint.
 Margit hölgypor 60 kr., 3 színben. Margit szap-
 pan 35 kr. Margit fopgép (Zahnpasta) 50 kr.
Készítő FÖLDES gyógyszerháza,
 Aradon Deák Ferencz-utca 11. sz.
 Főraktár: Török József gyógyszerháza, Budapest
 Király-utca 12.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.
HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR
 Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120. (saját
 házában),
 Az arany éremmel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak,
 ipari-bánya, és gyári társulatok, építési vállalatok, éj. tömesterek, ugyszintén
 gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-fest. kek, melyek meszben
 feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilöknél
 16 krtól felfelé szállítatnak, és a mi a festék szűrtisztaságát illeti, azonos az
 olajfestékkel. — Mintakártya, ugyszintén használati utá-
 sítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. 7645

A különbség,
 mely a
Christy,
 boncztoni
 kerékpár-
 nyereg
 kényelmessége
 tekintetében más
 nyergelkhez viszo-
 nyítva fennáll, a
 Christy-nyereg-
 nek a hygiene kö-
 vetelményeinek
 megfelelő
 helyes szerkezetű
 van feltételezve.
 Az orvosok a
 Christy-nyergel
 ajánlják.
 Minden kerékpárra
 rúlisztható.
 Minden finomabb
 kerékpár kereske-
 dében kapható.
 Egyike a másfajta
 nyergelknek.
 Tessék a Christy névre ügyelni.
 Brostúrókat ingyen küld:
Christy Saddle Co., Hamburg.
 Pickhuben 5. 7682

LUSER L.-féle turista tapasz.
 Biztosan és gyorsan ható szer, tyukszem
 szemölcs és talp, valamint a sarok bőr-
 keményedései, to-
 vábbá mindennemű
 bőrelszarusodás,
 ellen: A hatás
 ért jótállás
 vállat-
 tatik.
 Köz-
 ponti
 széküldési
 raktár:
SCHWENK L.,
 gyógyszerész
MEIDLING — BÉCS.
 Csak akkor valódi, ha min-
 den használati utasítás és minden
 tapasz a mellettes védjeggyel és
 aláírással el van látva, azért is erre
 ügyelni kell. 7670
 Gyógyszertárakban vásárlandó.
 Főraktár: Budapest, Király-utca 12. szám
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza.

A női szépség
 fontartására és emelésére a legkitűnőbb szer:
Cornelia-arczkenőcs
 (törvény által védve) 7706
 mely az arcznak tőde, meglepően tisztá fiatalos színt köl-
 csönöz a mit semmi más szerrel elérni nem lehet
 Kitűnő szer: májfoltok, szepit, pattanások, pórszemek,
 (milleser), talvörös arcz és a bő minden tisztáltsága
 ellen, a szárga vagy barna arczbort vaktó fehérré teszi.
 Egy kis tégely ára 1 korona. Egy nagy tégely
 ára 2 korona. — Ezen küzkövelt szer kaphat:
LESZKOVÁCZ MILETA
 „KORONA“ című gyógyszerháza
 Ó-Verbászban (Bácska), 150.
 Postai megrendelésnél ínyem pőnderek, szappanok
 és illatszerek hozzászolgáltatásra ajánlatnak.
 Vizonteladók kerestetnek.
 Főraktárak Budapest: Török József gyógyszerháza, Király
 utca 12. és dr. Egger Leo gyógyszerháza Váci-körút 17.

Az általános ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalulag ki-
 tüntetett sósborszesz-készítményem — kelendőségénél fogva — sok
 utáználak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy
 azokon címjegyeimet módosítom s arra két nyomásban saját há-
 zam külső alakját veszem föl, bejegyezve azt egyszersmind
 védjegyként a budapesti iparkamaránál.
SÓSBORSZESZ
 általános ismert kitűnő laziser; különösen a bedörzsölés-kenő-
 gyűrő-gyógymódnál (massage) igen jó hatású. Ajánlható egyszers-
 mind fogtisztító szerül is, a mennyiben a fogak fényét elősegíti,
 a foghust erősíti és a száj tisztá, szagtalan izt nyer a szesz eljá-
 rólása után, ugyszintén fejmosásra és a hajidegek erősítésére, a
 fejkorpa képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.
 Egy nagy üveg ára 90 kr., egy kisebb üveg ára 45 kr.
BRAZAY KÁLMÁN 7961
 Budapest, IV. ker., Muzeum-körút 23. szám.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt félre — 6 • Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt félre — 4 • Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5 frt félre — 2,50 Külföldi előfizetéséhez a postalg megkötözött viteldj a csatolandó.

KOSSUTH MISKOLCZI SZOBRA.

MISKOLCZ AZ ELSŐ VÁROS, mely Kossuth La-
 josnak nagyobb szabású, művészi kivi-
 telű szobrot emelt, s melyet lelkesült-
 ségtől áthatott nagy közönség jelenlétében pün-
 kösd hétfőjén lepleztek le, hogy a jövőnek is
 hirdesse a nagy hazafi halhatatlan érdemeit és
 a nemzet fiainak el nem enyésző halálját.
 Az ünnepélyre sok vendég érkezett külö-
 nösen Borsodmegyéből, melynek Miskolcz egyre
 növekedő és szépülő székhelye, de távolabbi
 vidékekről s nevezetesen Budapestről is sokan
 érkeztek meg, kiket a lobogó-díszbe öltözött
 város szokott vendégszeretettel fogadott. Leg-
 nagyobb volt az érdeklődés Kossuth Ferencz
 és nagynéje, Rutkayné Kossuth Lujza iránt,
 kik Budapestről vasárnap este érkeztek s kiket
 a szakadó eső mellett is seregestől várt és
 ünnepiesen fogadott a polgárság a pályá-
 udvaron.
 Hétfőn szintén esőre viradt a város; de ez
 legkevésbé sem csökkentette a délelőtre kitű-
 zött leplezés iránti érdeklődést és általános
 lelkesedést. Roppant néptömeg sereglett össze
 az ünnepély helyére, a tágas és díszes Erzsébet-
 térre, mely a város közepe táján szép házsorok-
 tól szegélyezve, a Szinva pataktól balra terül el
 s gyönyörű kilátást enged a túlsó parton emel-
 kedő Ávas-hegyre, annak házsorára és magas
 oldalán álló tisztes, ódon református templo-
 mára, a melynek közelében láthatók Szemere
 Bertalan és Palóczy László siremlékei. A
 nyüzsgő sokaság közül magasan emelkedett
 ki a nemzeti zászlókkal és czimerekkel díszített
 árbozok közt sötét vörös szövetvel eltakart szo-
 bor, melylyel szemközt széksorokkal megrakott
 emelvények álltak a szónokok s a meghívott
 vendégek számára.
 Az ünnepélyt Soltész Nagy Kálmán, Miskolcz
 város polgármestere nyitotta meg, rövid, de
 magvas beszédben előadván a szobor keletke-
 zésének történetét és méltatván annak, mint a
 hazafiai kegyelet megtestesülésének becsét. Ő
 után Tóth Pál, a miskolczi ref. felsőbb leány-
 iskola igazgatója fejtegette rosszabb beszédben,
 hogy ki volt Kossuth és ki lesz ő a magyarok
 ezután is mindig. E beszéd végeztével lehullt a
 leplet a szoborról, melynek előtűntére mindenki
 levette kalapját s zúgó éljenzésben tört ki az
 egész közönség. A szobor megalkotóját, Róna
 Józsefet vállaira kapta a nép s úgy hordozta

KOSSUTH SZOBRA MISKOLCZON. — Róna József szoborműve.

darab ideig, folyvást éltetve sikerült műveirt, mely méltán sorakozik előbbi kiváló, alkotásaihoz, nevezetesen Klapkának Komáromban és szavójai Jenőnek Zentán emelt szobraihoz.

Az ércszobor életnagyságot haladó alak. Kossuth Lajost tevékenységének fénykorából, azon időből ábrázolja, mikor városról-városra járva szónokol s a nemzetet az 1848-iki megtámadott törvények védelmére fölhívja s a honvédséget megteremti. Férfiasan szép alakját diszmagyarruha fűdi, mely fölött mentéje könyvedén hátra vetve simul le válláról. Jobb karját szónoki mozdulattal magasra emeli, mintha épen a haza vesztését hangoztatná s a nemzetet fegyverre szólítaná; bal kezét, melyben strucz-tollas kalapját tartja, támasztékul szolgáló diszkardjának markolatján nyugtatja. A szép szobor négy méternyi magas talapzaton áll, mely Kiss István fővárosi építész tervezete szerint, szép fehér szemeses kőből van faragva. Elején csupán ennyi a fölrás:

KOSSUTH
1802—1894.

A hazafias ünnepeit megkapólag zárta be egy váratlan érdekes jelenet. Az eljénzés és tolongás csillapultával ugyanis a nép közül előlépett egy egyszerű gazdaember. Csorba József, a miskolci kis gazdák egyesületének elnöke s kezében egy póznára erősített koszorút tartva, ércezen hangon így szól:

„Mi, magyar földmivelő nép is eljöttünk első szobrodhoz, Kossuth Lajos. Itt, e szent helyen esküszünk, hogy nem fogjuk soha elfelejteni nevedet; nem fogjuk elfelejteni, mert míg te földet adtál a népnek, magad hontalaná lettél. A magyar földmivelő nép nevében megkoszorú-zom érczalakodat.»

Ezzel a szobor talapzata előtt leszúrta a földbe a koszorús póznát.

Dörgő eljénzés követte a derék polgár egyszerűségében meghatározó szavait, mire számtalan más koszorút helyeztek el a szobor talapzatán.

Az ünnepeit este négyezer terítékű lakoma fejezte be, melyen az előkelő vendégek, a város és megye kitűnőségein kívül egyszerű gazdaemberek is nagy számmal vettek részt.

ITTHON.

Orgonafa virágozott már a kis kertben, Messzeföldről hogy sokára haza mentem; Májusi nap ragyogott a magas égen, Bokor, virág köszöntgetett az útszélén.

Domb ölében kis falum még csak a régi, Sovár lelkem mégis olyan nagyon nézi: Ott van-e még sűrű akácz enyhe árnyán Az a hajlék, hol az üdvök üdve várt rám?

A templomban épen délre harangoznak, Örülök a felém szálló galamboknak; Fehér szárnyuk hópelyhei tisztá vágyak, Melyek a mi hajlékunkból elém szállnak.

Sietek is a nagy utcán szivrepesve, Ragyog minden, mintha arany színe lenne! Leveles gally, kis kerítés, picizny ablak, Apró házak, mint valaha, úgy fogadnak.

A kapukba ki-kiallunk öreg, gyermek, Felragyog a szemük, a hogy megismernek; Nyájas arccsal intgetnek úgy, mint régen, A ki csak lát, mind elém jön az alvágben.

Itt a kis ház, ráhajol még az akáczfa, De szívemnek azért mégis nagy a gyásza! Mind együtt van, csak anyám nincs s jó testvérem, Hova mentek, mikor jönnek? félve kérdelem.

Ajk nem felel, csak köny beszél a szemekben, Üres a ház, nincs nekem itt mit keresnem! Temetőben szomorúfűz borul rájuk, Lágyan susog, hogy édesebb legyen álmuk.

Szomorúfűz hajol hát e sírhalmra, Mondd el nekik, hogy a szívem' ide vonja Árva lelkem nagy szerelme s könyvem árja, A mely őket vissza sírja, haza várja! . . .

Lévay Mihály.

KARDOS JULA.

Elbeszélés.

Irtá Gyarmathy Zsigáné.

I.

Volt neki — már mint Julának — egy szelid szép huga . . . de volt előbb egy apja, egy konok vén székely, a ki ha egyszer fejébe vett valamit, azt ugyan onnan ki nem verhetette semmi. Így többek közt halála napjáig az volt a szent meggyőződése, hogy háboruk alkalmával az embert csak puskával, a falut csak ágyúval lövik; mert hát ő szemével látta, hogy a forradalomkor meglöttek egy falut az ágyúval. És azt már el nem hitte volna a világon senkinek, hogy néha másként is történhetnek.

Jula egészen örökölte az apja konokságát, az ő fejéből sem lehetne kiverni azt, a mi egyszer oda befészkelte magát.

Az öreg székely meghalt és az életrevaló két leánya elhatározta, hogy cselédnek áll; a házat és pár darab földcsékéjüket kiadják bérbé; néhány évig szolgálnak, s ha szereztek valamit, akkor haza kerekednek s maguk folytatják a gazdálkodást.

A hűg aztán szerzett is valamit; de azt nem lehetett állítani, mintha annak örvendett volna Jula. Mikor megtudta, egészen kékre vált a piros arca. Egy pillanatra merevülten állt, aztán szemei szikrát szórtak, mint egy tigris úgy szökött a hugra; de a mint érezte a fiatal teremtés reszketését, erőt vett az indulatán, — nem fojtotta meg, csak előlítottta magától, aztán egy hatalmasat toppintott, s kiáltott valamit, egy nagyon rossz szót, mire a hűg rémülten sikoltott fel:

— Jula néni!

— Hallgass! És eltakarodj a szemem elől te haszontalan, te ezudar! — Hangja úgy resecgett, mint mikor a tilon száraz kendert törnek.

Katika összekulcsolta kezét és esdve tekintett rá:

— Légy irgalmas, Jula néni, csak addig ne fűz el . . . na, tudod te már, hogy meddig . . . A tájt hazakerül a katonaságtól Vincze is, s nyomban összekelünk . . .

— Megmondtam, hogy takarodj, tüstént pusztulj a szemem elől!

II.

Egy évig nem tudott a néne semmit róla: ne is tudjon, nem is kell! Úgy veszi, hogy soha sem is volt huga. Egy év múlva jött a levél s abban a levélben Katicza azt remélte, hogy az-óta talán Isten ű-szent felsége csak meglágyította a Jula néni szívét: bizony ha tudná, mily irtózatot nyomort állt ki egy fél éven keresztül, megsajnálná. De aztán hazakerült Vincze, összekeltek és . . . és a gyönyörű kis leányuk most már épen két hónapos, a tizes fekete szeme szakasztott a Jula néneé, Julának is keresztelték és nagy lenne az örömük, ha meglátogatná őket. Hála a jó istennek, most már élhető mód-ban vannak: egy tehénkéhez is jutottak . . . mindazáltal ha Jula nem jöhetne, maguk keresik fel . . .

— Én sem megyek, ti se jöjjetek — kiáltott. Aztán haragos szívének fellázadt dobogásával iratta a levelet:

«Csak maradjatok, nem kívánlak látni! A mi egyszer szegény volt, szegény marad az ítélet napig . . .»

Iratott volna még többet, még erősebbet is; de hát idegen ember mégse tudja azt meg, mily hevesen gyűlöli a hugát. Úgy gyűlöli, a mint egykor szerette, épen úgy. Meg tudott volna halni azért a szelid szép kis hugért: most pedig meg tudná ölni!

Aztán két évig nem hallott róla semmit, ne is halljon, nem kell! . . .

Két év múlva megint levél jött, hogy a fekete szemű kis leánynak egy fiú testvérkét rendelt a jó Isten. De Katicza beteges, nem tud felépülni, ha a néne megszánná és segítségére jönne, bizony istenes dolgot cselekednék . . . Különb is nem lenne elhamarkodott dolog, hogy megbocsásson már és szeresse ismét a hugát, a ki úgy epekedik utána, mivel hogy mindig nagyon szerette, stb. . .

Ha szerettél volna, nem borítasz rám ekkora szegényt! Ezt akarta megírni; de aztán csak nem iratott semmit, jobb azt abbahagyni. A mit egyszer kimondott, az meg van mondva: neki nem testvére, nem kell!

S ezután még nagyobb erővel látott a nehéz munkához. Mindent maga végzett. Ugyan miért adná kaszáznak a drága pénzt, mikor az sem tud olyan rendet vágni, mint ő. Aztán ha egy nap learatja a buzát, másnap maga is csak úgy kévébe kötheti, mint akármelyik férfi. Nem, a pénzt nem adja ki, meg kell azt kuporgatni az öregségre, majd akkorra, mikor nem lesz erje munkálkodni. Neki már senkije sincs, hát előre kell nézni. Ezen okból nem költött még a ruházatára sem: összefoltogatta a régít és abban járt, s egy fazék étel elég volt neki egy hétre; kenyeret is ritkán sütött, mert a lágy gyorsabban fogy. El is neveztek «fösvény»-nek, a mit aztán kibővítettek «fösvény vén lány»-ra. Meg is felelt a nevének emberségesen, mert a családi örömek, a testvéri szeretet helyét immár csak a szerzési vágy töltötte be.

Egyszer a szeme megfájult; de orvoshoz nem ment, mert annak fizetni kell; hanem a szem is drága portéka ám, azt sem szabad veszendőben hagyni! Ennek okán felkerekedett és megindult jó három napi járó földre, ott van a «Büdös» barlang, majd meggyógyítja az ingyen. Meg is gyógyította, de azért felfogadta, hogy oda még sem megy többször. Ott felette közel jár az emberhez a halál, néha érezni is lehet a megborzogató legyintését és akkor olyan különös érzések fogják el. Aztán a kénés, gőzös párában minden megjelenik, a mit nem akar látni. A gőzökben mintha megcsillanna egy tühegni fényesség, a miből egy pillanat alatt olyan ismerős szempár lesz; kékes fényben úszva épen akkor feltekint rá esdő kéréssel, midőn a halál csak egy lélekzetnyire van . . . Hess! aztán elűzte magától a látományt, a mint elűzte egykor a fiatal leányt is . . . Nem, nem megy abba a barlangba többet, inkább kész fizetni a doktornak is!

III.

A szeptember fénye rezgett a mezőkön és Jula sietett learatni az elkésett tavaszi vetést. Ha pihenés nélkül utána lát, ma sarló alá dől az egész vetés, s akkor a hajnali harmaton lekasálja a rétet. Azért alkudott hajnalra, mert nem volt holdvilág; a munkavágy kéjes heve úgy futkos ebben a székely leányban, hogy ha holdvilág lesz, bizonyosan megfűrészeltette volna a fényét egy suhogó kasza pengéjén. Míg a kalászatokat marokra fogva egy csomóba teszi, édes pillantást vet a smaragd zöld rétet felé: beh gyönyörű! A zöld bársony tele van hintve lilás kököresinnel, s az egészen keresztül-kasul csillog az őszi szálak gyémánt fonala. Jula megengedi magának azt az élvezetet, hogy egy kissé bele merüljön a réte szépségébe. A bársonyos rétet hívogatja, Jula felel neki — holnap hajnalban, az első pitymalladáskor . . .

Egyszer csak lángvörös lesz az arca: a drága réten keresztül merészel jönni egy alak, a ki rálép a nyiló kököresinre! Jula nagyot dobbant a lábával, aztán vállára csapja a sarlót

és az alak felé rohan. Mikor észre veszi, hogy az a «leveles ember», kissé csillapul a mérge, mert hát annak hiányzik a fejéből egy kerék. De mikor látja, hogy az embernek egy «nyelves levél» van a kezében, egyszerre elszápad. Az isten csak az olyan levéltől őrizzen meg minden teremtet lelket, a melyeknek kilóg a nyelve, mint a veszett kutyának, mert az nyomban megharapja az embert. Miért is nevezik azt sürgönynek, mikor dühös kutya az? Minden embert megmar, a kinek szól. Emlékszik, hogy mikor ő cseléd volt, ilyet vittek az asszonyának, a ki nyomban leszédült, mert az azt tudta, hogy meghalt az egyetlen nővére. Azóta Jula előtt a sürgöny és a nőtestvérek halála egészen egy fogalom.

Mintha főbe sújtották volna, olyan kábultan állt meg a bamba levélhordó előtt és önkéntelenül tört fel szívéből egy kiáltás:

— Meghalt Katicza!

— Az isten nyugtassa meg szegényt, — hagyta helyben a «leveles ember».

Tehát igaz! És Julával elkezdett keringeni a kököresines réte, learatott földjével együtt; aztán összekavarodott minden és felemelkedve ott forgott a feje fölött, miközben temetelen sárga és vörös szikra pattogott minden felé; de egyszerre csak sötét lett, mert az egész kavargó és szikrázó föld csak ráborult a fejére.

Ez alatt a levélhordó előkotorászott egy levelet és odanyújtotta, de Jula azt nem látta, mert sötét volt minden:

— Na, hát nem kell a levele?

Jula felesznált és tiltó mozdulatot tett:

— Nem kell, nem kell! Elégge megmar!

A székely vállat vont és közönyösen mondta, hogy úgy hát elviszi a paphoz azzal a másikkal együtt.

Jula nem bánta akárhová viszi, ő már úgy is határozott. A mint tisztába jött azzal, hogy meghalt a huga, kész volt a tervével: lekapta nyakáról a kendőt, kite-ritte a fűre és körmével összekapart egy maroknyi földet . . . csak el ne késnek, — hogy pihenessen a szegény, a szülőhatár földje alatt. Így tett a tarlón is, aztán hazafutott, bezárt mindent; félben hagyott minden munkát és megindult a város felé; alku nélkül megvett egy rend gyászruhát, magára kapkotta s csaknem futva tartott az indóház felé s megindult az ismeretlenbe.

Először ült a vasuton, de nem volt hozzá való kedve, hogy csodálkozzék a sok csoda dolgon. Egész lelkét betöltötte az a tudat, hogy Katicza már nincs. Soha sem hitte volna ezt olyan megrendítő esetnek, a miért félbe lehetne hagyni az aratást, el nem kezdeni a kaszálást, és alku nélkül vásárolni ruhát, vasúti jegyet.

A vonat dübörögve rohant, és a Jula szemei előtt összefolyt a táj, nem látott semmit, csak azt, a mitől úgy megremült a kénköves barlangban: épen mint ott a kékes gözben, csak úgy látta itt is a fátolozott kékségben azt a szelid szempárt: Csak most ne űzz el Jula néne! . . . És ő elűzte és már vége mindennek; soha jóvá nem lehet azt tenni! Pedig most már azt is érzi, hogy mennyire szerette azt a szelid szép hugót! Szegény, szegény Katicza!

Nem tudta visszafojtani könyeit, s hogy ne lássa senki az ellágyulását, karjára hajtotta a fejét, mintha aludnék, s könyei puhára áztatták azt a munkától kérges kart. Estefeléd indult és reggel kellett hogy megérkezék: de azt el nem tudta hinni, mintha csak egy éj lenne az, a melyet átszenved. Tenger idő! Pedig ő siet, mert ha azt a földet oda nem dobhatja a kopor-

sóra, akkor az a szegény asszony nem fog jól nyugodni . . . Oh! Mikor ér már oda!

Végre odaért, szédelegve szökött le a kocsi-ból, fekete kendőjét a szemére huzta és úgy indult a faluba vezető úton. Elérte az első házat, de a világot sem merete megkérdezni, hogy merre menjen? félt meghallani a borzasztó szót. Egy gyermek ballagott előtte tele korsóval, attól kérdezte halkan, hogy melyik a Balázs Vincze háza? A kis leány tüstént rámutatott:

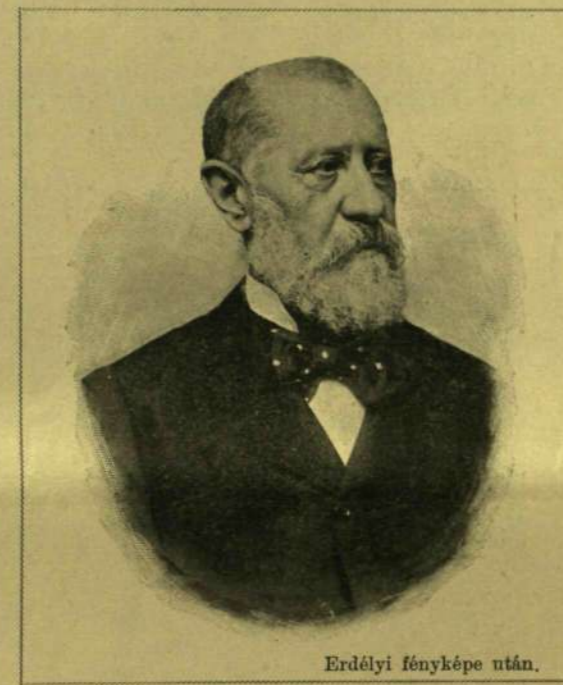
— Épen ez itt!

Jula megrendült, különös hideg borzogatás futkosott vérében, aztán megmerevülve állt, mintha a földhöz tapadt volna; ily nehéz pillanata még soha sem volt: a huga ott benn fekszik a ravatalon . . .

Egy fekete szemű piros arcú leányka fut ki az utcaajtóba, a vezető gyermek rámutat:

— Ni! Balázs Jula . . .

Balázs Jula? Hát persze hogy az! — Mily ismerős, mintha mindig látta volna e piros arc-zokat. Hozzá rohan, felkapja, a szívére szorítja! soha sem fogja elhagyni! A mit vétett az anyja ellen, mind jóvá teszi ezzel a gyermekkel:

Erdélyi fényképe után.

ZICHY ANTAL.

— Jó hogy vagy! Jó hogy vagy! — mondja hevesen, miközben csokolgatja.

Háta mögött egy szelid hang szól:

— Áldjon meg az isten, Jula néne, hogy mégis csak eljövél!

Ugy hát Katicza nem halt meg? No, nem baj, de azért meg ne tudja valaki, hogy ő most temetésre jött; azt még úgy se, hogy Kardos Jula félben hagyta az aratást és nem gondolt a hajnali kaszálással, elég ha már az új ruhát le nem tagadhatja magáról!

Huga átkarolja s hálálkodva vezet be. Jula éles szemmel tekint körül; megaimogatja a bölcsőben mosolygó kis fiút; de azért szíve mégis csak a kis leányhoz vonzza, mintha azzal lenne valami leszámolója, újból az ölébe kapja, megcsokolja s csak úgy félvállról szól oda a sógornak:

— Vincze, tudod mit? Néha még a sürgöny is hazudik, hazudik, csakhogy megharaphassa az embert, mint a veszett kutya!

De hogy miben hazudott a sürgöny, azt már el nem árulná a világot. Mert, hogy abban a sürgönyben szó sem volt a hűg haláláról és nem is neki szólt, azt már úgy sem hinné el a konok vén leány senkinek. Hát az apja, a vén székely elhitte volna-e valakinek, hogy az ágyút más célra is öntik, mint a falu meglövésére!

ZICHY ANTAL.

1823—1898.

A magyar tudományos és politikai élet, a humanizmus és közoktatásügy egyik kiváló képviselőjét s a haza egyik leghívebb, emelkedett lelkű fiát gyászolja Zichy Antalban, a ki május 19-én reggel költözött el az élők sorából. Nem a zajos működési emberek közé tartozott, de a közélet minden terén, a hol csak működött, ideális lelkesedéssel, erős hazafias érzéssel és kitartással küzdött a nemzeti haladás érdekében.

Az 1848 előtti korszak eszményi törekvéseit áthozta a mai realisabb korszakba is; több mint ötven évig dolgozott a költészet, műfordítás, történetírás és a közélet sok más ágában. Ritka összhangba olvadt egyúvé nála a klasszikai és újkori műveltség. Az ó-kori költők és bölcselkedők munkásságát ép úgy ismerte és tanulmányozta, mint az új-kori német, angol és francia írók műveit. Kora ifúságától, mondhatni, késő öregségeig a szép kultusza vezette, és sem a köz-, sem a magánélet keserűségei nem fosztották meg eszményi fellegásától. Sem a politikai, sem a tudományos pályán nem igen voltak ellenségei, csak jó barátai és tisztelői; s bár eszméihez híven ragaszkodott és mint politikus bátran kimondta meggyőződését akár a képviselő-, akár később a főrendiházban, de azért nem tartozott a merev pártemberek sorába. E tekintetben is mintha Széchenyi tanítványa lett volna, kinek műveit, életét oly nagy szeretettel és buzgalommal tanulmányozta és ismertette.

A Zayk-zicsi Zichy-család, mely egyike az ország régi előkelő magyar családainak, a somogy megyei Zala községet rég idő óta bírta. Itt s e családból született Zichy Antal 1823-ban április 15-ikén. Atyja Zichy Pál Ferencz, anyja Eperjessy Julianna volt; atyját korán elvesztette és így az ő, valamint öccse, a hírneves festőművész, Mihály nevelését ritka műveltségű édes anyja vezette. Gimnáziumi tanulmányait a veszprémi piaristáknál, a jogot pedig a pesti egyetemen végezte, miközben a lyrai költészetben is tett néhány kísérletet, a melyek

a «Honderú»-ben és az «Életképek»-ben jelentek meg. Ugyanekkor behatóbban kezdett foglalkozni a jogtudománnyal és történelemmel, s midőn alig húsz éves korában a jeles politikus, Szentkirályi Mór pest megyei követ patvaristája lón az 1843/44-iki országgyűlés alatt: komoly készütséggel kevés hasonló korú ifjú mérkőzhetett vele még az akkori nagy időkben is. Az országgyűlés után Mosonmegyében aljegyző, majd tisztviselő lett s élénk részt vett a megyei küzdelmekben mint szónok és író; így szerzett magának népszerűséget, s az első, népképviselői pesti országgyűlésre követt választatott alig huszonöt éves korában s követte a kormányt Debreczenbe is, a hol a béke-párthoz tartozott s mint ilyen, vezércikket írt a Jókai Mór «Esti Lap»-jába. Az önkényuralom korszakában szülőföldjére belebuzdított, ott ősi birtokán gazdálkodott. Családi szerencsétlenség érték, rövid időközben elvesztvén első és második nejét s kis gyermekeit. A tanulmány lón vigasza nehéz napjaiban; történelmi és politikai tanulmányokkal foglalkozott s kedvelt Horáciust fordíttatta.

Az 1860-iki októberi diploma visszaálltván az alkotmányos életet, ő is a közélet harcsoai sorába lépett, mint Somogy megye főjegyzője s a következő évben mint a tabi kerület képviselője. A politikai és írói pályán egyszerre keltett

nagyobb figyelmet működése; amott a felirati párthoz tartozott s Deák Ferenc környezetébe jutott; emitt vezércikkjeivel, a melyeket a «Pesti Napló»-ba írt s más publicistikai munkáival, melyeket mint röpiratokat tett közé, igyekezett a kiegyezés útjait egyengetni. Ugyancsak ez időben írta «Anglia története a forradalomig» és «Az angol forradalom története» című jeles munkáit, a melyek politikai és bölcséleti, stilizta és történetkutató tehetségének is kiváló bizonyítékai. Majd folytatta és befejezte Macaulay «Anglia története II. Jakab trónraléptétől kezdve» című nagy művének fordítását, a melyből az első két kötetet Csenger Antal ültette át nyelvünkre. Közben tanulmányai köréből anyagot merített a «Stuart Mária», «Cromwell, vagy a nagyság átká» és «Strafford» című történet-bölcselmi drámáihoz, a melyek közül az utolsó a Teleki-díjat nyerte el az Akadémiában. Sokat dolgozott e mellett Arany János «Koszorú»-jába s a «Budapesti Szemlé»-be, a hol az utóbbi időben Széchenyiről több tanulmányt közölt. E mellett lefordította Lessing «Bölcs Nathán» című híres drámáját, elbeszéléseket írt, s a napi politikai és tudományos kérdéseket is többször tárgyalta a különböző lapokban. Írói érdemeit a Kisfaludy-társaság és a M. Tud. Akadémia is méltányolta, amaz 1866-ban, emez 1870-ben választotta tagjai sorába; itt eleinte mint levelező, később mint tiszteleti és igazgató tag, az I. osztály és több bizottság elnöke volt az idei nagygyűlések előtt történet lemondásáig, mikor már élete végét közeledni érezte.

A politikai téren a kiegyezést megalkotó 1865—68-iki országgyűlésnek egyik legkésőbb és legszorgalmasabb tagja volt s a különféle bizottsági tárgyalásokban fejtett ki nagy tevékenységet. Ő volt az első delegációban magyar részről a tengerészeti budget előadója, s bár keveset foglalkozott azelőtt az ügyvel, de a mint rábízta e dolgot: éjjel-nappal tanult, hogy megbízatásának becsülettel megfelelhessen, s oly tüzetes jelentést írt a monarchia tengerészeti ügyeiről, hogy az efféle dolgozatok közt alaposság tekintetében kevés volt hozzá hasonlítható.

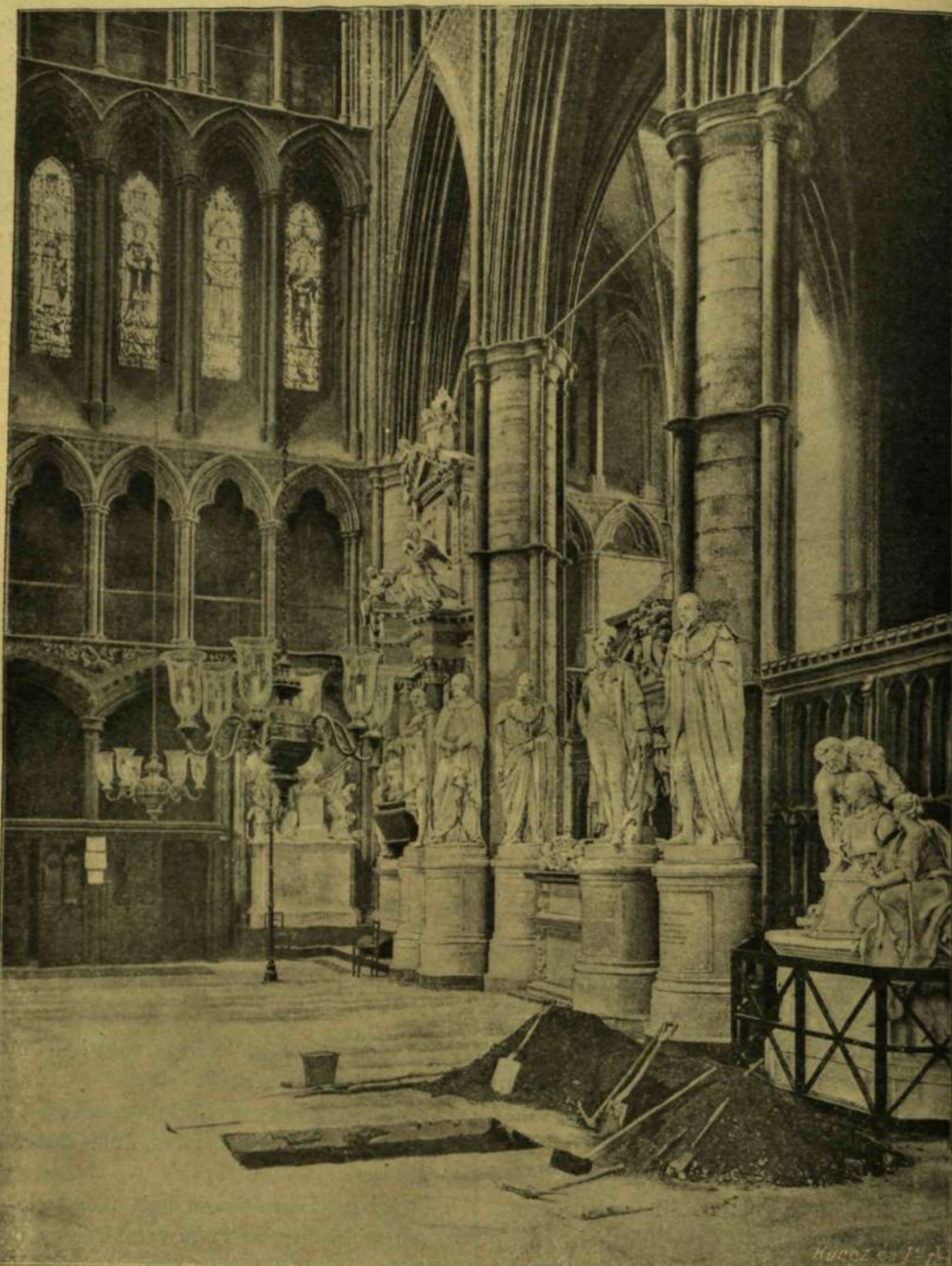
Tevékenyen működött közre a közoktatásügy rendezésében is. A közoktatási törvénynek ő volt előadója az országgyűlésen, s annak végrehajtásában is fontos szerep jutott neki. A mint a tanfelügyelői intézmény életbe lépett, a főváros tanfelügyelője lett, a budapesti iskolaügy rendezése neki köszönhető akkor legtöbbit. Közben néhány hétig a Nemzeti Színház ügyeit is vezette mint helyettes intendáns, de e működését csakhamar abbahagyva, kettőzött buzgalommal foglalkozott a főváros iskolaügyeivel, az egyetemes tanítói gyűlés szervezésével, a tanzerkiállítás létesítésével, s ebbeli érdemeinek elismerésül czimzetes miniszteri tanácsosi ranggal tüntette ki a király.

Munkásságának e teréről visszavonulván, újra a politikai pályán találjuk, s a nyolcvanas években két ízben volt országgyűlési képviselője előbb Pápanak, majd Sopronnak; 1891-ben Ő Felsége a főrendiház tagjává nevezte ki s az óta élénk részt vett annak vitáiban, megőrizve mindig egyéni függetlenségét s őszinte meggyőződését, mit a közigazgatási törvényjavaslat alkalmával is kimutatót, midőn a Szapáry-féle két szakaszos törvény ellen tüzetes beszéddel szállt síkra és elvetésére szavazott.

De legodaadóbban és legtöbb kitartással tudományos törekvéseinek élt az utóbbi húsz év alatt. Széchenyi István naplóinak kivonatát, leveleit, hírlapi cikkeit, szónokait, külföldi utazásairól írott följegyzéseit ő rendezte sajtó

alá, s ő írta meg Széchenyi két kötetes életrajzát, a mely mint korrajz is igen gazdag tartalmu és a Magyar Történeti Társulat ezredévi kiadása gyanánt jelent meg.

Egészen a jelen év elejéig tevékenyen működött Zichy Antal. Akkor egy alkalommal kocsiról leszállva, elbukott, s e miatt huzamosabb ideig gyöngékedett. Valószínűleg már ekkor szélütés érte, a mely április elején újra s még nagyobb mértékben meglepte, midőn a Nemzeti Kaszinó lépcsőjén leest s agyrázkódást szenvedett, mely nem sokára véget vetett életének. Ravatalát az Akadémia, a Nemzeti Kaszinó, a

GLADSTONE SIRHELVE A WESTMINSTER-APÁTSÁG TEMPLOMÁBAN.

Képzőművészeti Társulat s a budapesti tanítók egyesületének tagjai és számos tisztelője álltak körül; az Akadémia és Kisfaludy-társaság nevében Szász Károly meghatóan bucsúzott el a boldogult tudóstól. Dr. V. J.

GLADSTONE NYUGÓHELYE.

Pünkösöd szombatján temette el Anglia nagy nemzeti pompával Gladstone-t a «nagy aggasztán»-t, «a great old man»-t, a mint a híres államférfiút már régóta nevezni szokták. Disraeli halála óta nem volt hozzá hasonló politikus az államférfiakban rendesen bővelkedő Angliában sem. Még ellenfelei is egyhangulag megállapodtak abban, hogy Gladstone azon nagy angol férfiak közé tartozik, kiket méltónak ítélt a közvélemény, hogy a nagy nemzet hírneves pantheonjában, a Westminster-székesegyházban találjanak örök nyugóhelyet.

A Westminster-apátsági templom London szívében a parlamenti palota szomszédságában valódi pantheon. Több száz sir van e templom falai mellett s nemesak királyok és nagy urak sirjai; sőt ezek aránylag csekély számmal vannak a szellemi nagyságok mellett. Shakespeare-től Darwinig egész sereg világhírű nevet olvashatni az itt elhelyezett emlékköveken s már vannak egyes részek, melyeket a közönség az itt nyugvó nagyságok után «költők sora» s más hasonló nevekkkel jelöl meg. Így «államférfiak sora» nevet visel az a hely, melyben most helyezték el Gladstone sírját. Az elnevezés természetesen csak a többség után történik, mivel más nevezetes emberek is vannak itten, így Gladstone sírjának közvetlen szomszédja sem

államférfi, hanem tengerész: a nagynevű Warren Péter tengernagy.

Az államférfiak közül itt vannak eltemetve a két Pitt, Peel, Palmerston, stb. Mindezek nyugóhelyét díszes szobor jelzi; legkiválóbb az idősebb Pitté, melyet államköltészen készítettek mintegy 60.000 arany forinton. Érdekes, hogy Gladstone nagy ellenfelének, Beaconsfieldnek (Disraeli) szobra jelenleg épen oda néz Gladstone sírja felé, maga Disraeli azonban nem itt van eltemetve, mert kívánsága szerint hengeres sírban készítették a sír számára. Az ilyen kívánság azonban nem mindig teljesíti az angol közvélemény. Palmerston, az 1865-ben elhunyt nagy emlékeztető angol miniszterelnök, kifejezte óhaját, hogy egyszerű temetése s sírhele legyen, az előkészületeket ily irányban tették meg, de a közvélemény sürgetésére a királynő az utolsó perczen rendelte el, hogy a halottat a Westminster-templomba temessék el.

Palmerston óta összesen csak 27 halottat

helyezték el e híres templomba, ezek közül a nevezetesebbek: Dickens, Herschel, Grote, Peabody, Bulwer, Livingston, Lyall, Darwin, Tennyson, mind megannyi az irodalom, tudomány és a közelet egy-egy első rangú csillaga.

A PÁVASZIGETRŐL.

Emlékezés Toldi Ferenczre és Zichy Antalra.

A kik néhai Toldi Ferencz egyik-másik munkáját lapozgatják, nem egnél ott találják az előző dátumában (a melynek kitételében ő

meg a vendéglői láрма és zene. Egy vagy két ház állott rajta mindössze, falusi úri lakhoz hasonló, melyekben a fővárosi csendet szerető úri családok nyaralni szoktak. Nem sokan, mert nem volt sok az alkalmatosság. Tavasztól késő őszig kedves, lombos, árnyas hely volt ez. Mikor a nagy hársfák s akácok virágoztak: a fáknak illata szinte kábítóan töltte meg a levegőt; virág-illat s a frissen kaszált széna illata szintén az egész nyáron tartottak. A megmozduló szellő finom virág-pelyheket vitt a légben, s a fülemilék megszállták a szép szigetet úgy, hogy esténként tartott édes zenéjüknek nem

Barna Hugó fényképe után.

KOSSUTH SZOBRÁNKÉPÉLEPLEZŐ ÜNNEPÉLYE MISKOLCZON.

rendkívül pontos volt): irtam Pávaszigeten, ekkor meg ekkor. A mai ifjú nemzedék, ezt olvasva, nem lehetetlen, hogy az Adriának valamelyik szigetjére gondol, a mi nem is nagyon csodálatos. Mert a Pávasziget azóta végkép eltűnt a föld színéről. Először megszünt a páváké lenni (más nevet kapott); azután megszünt sziget lenni. Pedig még a hetvenes években is, annál kedvesebb, idyllikusabb pontja alig volt a főváros környékének. A városliget két szigetének a belsőbbikét hívták Pávaszigetnek.

Nagy, lombos fákkal és apróbb eszerjékkel sűrűn benőtt terület volt ez, melyet a tó vize karolt körül, s melynek csendjét nem zavarta

volt párja messze földön. Igazi poétáknak és szerelmeseknek való hely volt. Fel is keresték, szerették is mind a ketten; s rajtok kívül még a gyermek-sereg. Kedves nyaraló helye volt Kemény Zsigmondnak is; s Toldi Ferencz több éven át rendszeren ott töltte a nyarat.

En is ott találkoztam vele először, valamikor a 70-es években. Gyulai Pál hívott magával, hogy ismerjem meg irodalomtörténetünk Nesztorát; velünk volt még Zichy Antal és Baksay Sándor is. Fábrián Gábornak, az ősz fejű ifjú szívű, kedves, öreg Fábrián Gábornak egy kéziratos fordítását vittük magunkkal (talán Rutilius Claudius utléirása volt), hogy azt ott

Toldinak megmutassuk s egyúttal mindannyian megismerjük. Gyönyörű májusi vagy júniusi reggel volt, midőn az öreg Toldi, piros, egészséges arczával, gondosan pódrött bajuszával, köpezős, alacsony természetével, gondnal, esinosan öltözve, először láttam. Leültünk egy kerek asztal köré, a fák lombjai alatt. A kéziratos Zichy Antal és Baksay, — a római klasszikusok ismert barátai mind a ketten, — felváltva olvasták; Toldi komolyan elnökölt, Gyulai közbe-közbe megjegyzéseket tett. Az ő példáján buzdulva, hogy ne nézzem hűbbá az Isten napját, egyszer én is megkoczkáztattam egy megjegyzést a fordításra. Toldi összeráncolta homlokát, egy rendkívül csodálkozó tekintetet vetett rám, a még nagyon fiatal emberre, azután hallatlanná téve megjegyzésemet, a többiekhez fordúlva, mintha én ott se volnék, mondta el a maga véleményét. Rögtön észrevettem, hogy itt nekem egyetlen jogom és kötelességem a hallgatás. Mert Toldi megkövetelte a tekintély tiszteletét, nem hibáiban maga is abban nőtt fel. Gyönyörű múlt állt mögötte. Még ismerte Kazinczyt, mesterét, ifjú kora bálványát; barátja volt Kisfaludy Károlynak, majd Bajzának és Vörösmartyknak; megérte Petőfi és Arany tüneményeszerű fellépését, s különösen az első iránt csak igen nehezen tudott igazságos lenni, s egészen soha. Majd egy egészen új írói nemzedék növekedett nagyra mellette s ő még mindig ott állott őrt az irodalom fejlődése fölött, kezében a múlt hagyományával. Mikor 1871-ben a magyar tudomány és irodalom, az egész művelt társadalom részvétele mellett, írói munkásságának félszázados évfordulóját ünnepelte: Greguss ez alkalomra kiadta munkáinak címét összegyűjtve s ez maga egy kis kötetet tesz. Ünnepeltetése az Akadémia dísztermében folyt le, oly fényesen és tüntetés-szerűleg, a minő ő előtte egyetlen írónknak sem jutott, s ő utána is csak Jókainak, de a mely még káprázatosabb volt. Elve ünnepelte azt, a mit nálunk csak a holtaknak szoknak adni, s épen azért a halottnak jóval kevesebb jutott a dicsőítésből. Elég szerencsés esere, ha jól meggondoljuk. 1875-ben hagyta itt a földi világot; a dicsőítő ódát Szász Károly írta róla. Azonban nekem sokkal erősebben a lelkemhez tapadt minden róla írt emlékezésnél az a rövid, tömör, mesteri néhány sor, a melyvel Arany áldozott emlékének az «Ének a pesti ligetről» című költeményében:

Szemeim a zöld szigetre néznek,
Hol a vidám ifjú-öreg
Történetét a magyar éssznek
Megírta, — most már szenderog.

Nyugodjék!... méltóbb napi munkát
Nem végzett nála senki sem;
Sírjára, — mit most vadonunk át
E kis gyopárszálat teszem.

A «zöld sziget», a melyről Arany szól, a Pávasziget volt.

Toldi után két évre (1877) a békesség honába tért Fábrián Gábor is, Cicero összes leveleinek s még egy csomó római írónak lelkes fordítója. Azt a munkát, a mire Toldi úgy biztatta, hogy készítsen el Virgilnek egy hozzá méltó fordítását, nem végezhette el; annak véghezvitele a fiatalabbakra maradt. És ime most, néhány nappal ezelőtt, utánok ment Zichy Antal is.

Ő hozzá akkor jutottam közel, mikor egy ízben kétségbejött sovárgás fogott el, hogy találjak egy igazán jó embert, a ki a mellett elég tiszta látású és igaz érzésű arra, hogy belássa a világ hitványságait. És találtam benne egy kedves, derült horatiusi bölcslet, a kinek azon kívül nem volt szüksége Mecenasra, mert elég független volt minden tekintetben, hogy másokra ne szorúljon. Fel-felkerestem városligeti nyaralójában, melynek bokrait, fáit nagy részt maga ültette, s melynek csak az volt a hibája, hogy idő folytán mind a két oldalára egy-egy vendéglő telepedett, melyek vasárnaponként rettenetes muzsikálást vittek véghez. Zichy aztán úgy segített magán, hogy vasárnaponként jókor reggel bement a városba, a kaszinóba s csak késő este tért haza, mikorra már a mulatók elszédedtek.

Legutóbb, pár évvel ezelőtt, Wesselényi-utcai — művészi tárgyakkal gazdagon megrakott — házában kerestem fel. Szőbeli közlésben, apró egyéni vonásokat szerettem volna tőle hallani a 40-es évek politikai szónokairól, a kiket ő személyesen ismert, ott levén az

országgyűléseken. Épen az akadémiai választások megelőző hetekben történt. Alig hogy beléptem, szóhoz sem engedett jutni, hanem ő kezdte bizonyos feszélyezett nyugtalansággal elmondani, hogy épen most ment el tőle ez s ez (egy ismert öregebb műkedvelő tudósunkat nevezte meg), ki szavazatát kérte a tagválasztásoknál. De oly nehéz ma már boldogulni; nagy a kereslet; az ifjabb nemzedék követelőleg előre tör, stb. Láttam, hogy attól ijedt meg, hogy én is olyan járatban vagyok. Siettem megnyugtani, hogy az lesz utolsó dolgom a földi világban, hogy akadémiai tagságra szavazatokat kérjek. Egészen megkönnyebbült a jó ember, mikor megértette jövetelem célját. Azután elbeszélgettünk Beöthy Ödönről, Deákról, Széchenyiről, Wesselényiről; mondott is egy-két apróságot, de csak olyanokat, melyeket már megirt és kinyomatott, bővebben és szabatosabban. Most már ott van ő is azok közt, a kiknek emlékével annyira szerettet foglalkozni.

S elpusztult a Pávasziget is. Előbb oda tették az artézi fürdőt; majd az ezredévi kiállítás egészen átalakította. Hátsó részét összekötötték a száraz földdel; gyönyörű fáit kivágták; oda építették a fővárosi pavillont s még egy rakás házat és bódét; csak a szép új hid az, a mit nyereségül kapott. Rá is illik, a mit a városban két kiállítás viszontagságait szerencsésen túlélt magános sírkő felirata hirdeti ma is, hogy: *fuit.*

Jámbor Tamás.

A KUBAI VEZÉREK.

Évtizedek óta megszoktuk már, hogy a hadjáratok, melyeket ma oly nagy tökélyre jutott fegyverekkel folytatnak, aránylag rövid időre terjedjenek s csaknem egymást érik a nagy események, mint pl. a nagy francia-német háború kezdetétől Szedánig. Általában azt hitték, hogy a spanyol-amerikai háború lefolyása is ilyen lesz s ime már hetek óta alig történik valami nevezetesebb dolog, sőt kezdettől fogva csak két jelentősebb esemény volt: a spanyol hajóhad tönkre tétele a Filippini-szigetek előtt s újabbban a spanyol fölmentő hajóhad bevonulása Kubába, melynek kikötőiből az amerikaiakat visszazűzték. Úgy látszik, mintha egyik részről sem tartanak elérkezettnek az időt a döntő ütközetre, sőt az az előtt oly mozgékonny harmadik harezoló fél, a kubai felkelők is meglehetősen elcsendesültek. Annál többet olvasunk azonban az ellenséges felek vezetőiről, a kiknek arczképét ezennel be is mutatjuk.

Az amerikai hajóhad vezetője, *Sampson* Vilmos Tamás nem fiatal ember már; 1840-ben született New-York állam Palmyra városában. Épen a polgári háború kitörésekor 1861-ben végzte be Annapolisban a tengerészeti akadémiát s mint hadnagy részt vett ebben a háborúban, többek közt jelen volt a «Patasco» nevű hadihajón akkor, midőn az 1865 elején Charleston kikötőjében elsüllyesztették. Később is tengerész volt, de már nem vett részt ütközésekben, sőt 1882 óta mint tengerészeti mérnök működött s egyúttal a tengerészeti akadémia főfelügyelője volt. *Sampson* hadserege 2 nagy hadihajóból, 4 ezirkáló hajóból, 1 monitorból s 2 torpedóból áll, melyvel szemben a spanyol hajórajban jelenleg 4 ezirkáló hajó s 3 torpedóhajó van, de újabb segítségre is számítanak. Az amerikaiak, kik nagyon türelmetlenek, elégedetlenek *Sampson* műveleteivel, különösen mióta a spanyolok új hajói Kuba szigetére eljutottak, de *Sampson* maga a hibát a Washingtonban székelő tengerészeti hatóságra hárítja, melynek hatáskörét ennél fogva most sok tekintetben megszorították, hogy a felelősség *Sampson* tengeragryra haramoljon.

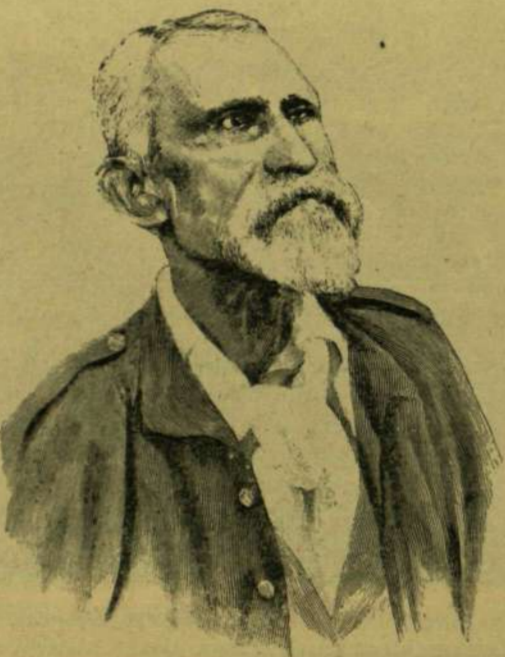
A spanyol hajóhad vezére *Don Pascual Cervera* y Topete, 1839-ben született s már 45 év óta katona s mint ilyen Kubában, Afrikában s magában Spanyolországban a karlista mozgalomban többször kitüntette magát bátorsága és ügyessége által, a melynek jeléül számos rendjelt kapott. Minden esetben jelentékeny ügyességet tanúsított most is, midőn a Kapverdi szigetekről nagy titokban el tudott jutni a ezirkáló amerikai hadihajók között Kuba szigetére, hová május 19-én érkezett meg s ezen ügyessége által jóformán kiközösítette azt a csorbát, mely a spanyolokat a Filippini-szigetekenl érte.

SAMPSON, AMERIKAI TENGERNAGY.

CERVERA SPANYOL TENGERNAGY.

MAXIMO GOMEZ, A KUBAI FÖLKELOK VEZÉRE.

A harmadik vezér a kubai felkelők parancsnoka: *Gomez*, az utóbbi időkben már kevésbé emlegetett név, valószínűleg azért, mivel a spanyolok meggátolták a távirati összeköttetést közöttük és az amerikaiak között. De a spanyol-amerikai hadjárat kitörése előtt ez a név igen híres volt. *Gomez* öreg ember s nem hivatásos katona, de igen ügyes és tapintatos ember, bár működését nagyon megnehezíti, hogy Kubában óriási a forróság s a gyakori felhőszakadások miatt különböző pusztító betegségek uralkodnak. Talán az esős időszak végét várják, hogy nagyobb műveleteket végezhesse.

HAJÓKON HASZNÁLT JELVÉNYEK.

A legegyszerűbb teherhordó bárkák szentképeitől kezdve a most hadakozó két tengeri hatalomnak az Atlanti-oczeánon küzdő nagy pánczélosaig a tengerész-hagomány mindig a kegyelet látható jeleivel érzékítette meg a hajó szerkezetében azokat a láthatatlan szellemi erőket, melyeknek oltalmában hívő bizodalommal reménykedett, melyekhez a legendái hit egy neme fűzte.

Kétségtelen, hogy a hajójelvényeknek a legősibb időktől megvolt az a jelentősége, hogy szerencsét biztosítottak az útra kelt hajónak s megóvták azt a tenger veszélyeitől. Régi egyiptomi emlékek számos ábrázolatát tüntetik föl vitorlásaik orrán a szent Ram vagy Ammon és az Ibis fejnek, ép úgy a phöníciai tengerészek nagy tiszteletben tartották a rejtélyes Cabiristenségeket, melyeknek különös erőt tulajdonítottak a vihar és hajótörés elleni oltalomra s képeikkel nem mulasztották el felékesíteni hajóikat. A dodoni beszéző szent tölgy ágairól lemeztett hajtás szolgált védő jelvényül Jason «Argo» nevű hajójának s a görögök hite szerint nem kis mértékben járult hozzá, hogy sérteletlenül járta meg az ötven hős kalandos útját. De kutató német és francia tudósok megállapították újabbban azt is, hogy Achilles hajói Trója előtt arany Nereidák faragványával ékeskedtek, az öreg Nestorét bikává átváltozó felistenek alakjai díszítették.

Ezekből kitetszőleg a görög, mint hajózázó nép előtt valóságos vallásos kegyelet tárgyaül szolgáltak a hajójelvények, s egyúttal megkülönböztető jel gyanánt is háború esetén az egyes gályák és vezetőik közt. Egyikök hatyú fejet választott jelvényeül, a másik vadkanfejet, a harmadik egyszerű sisakot. Ez volt a három legközönségesebb jelkép Homer és Perikles kora közt, de különösen a legelső, míg később a hatyúfejes hajóorrok egészen kimentek divatból s más madárfej foglalta el helyüket, például a bagoly az athéni három-evezősökön.

Vadkan-fejű idomított hajóorrok is egész a Kr. e. hatodik századig általánosak voltak a görög flottánál. Ilyeneknek írja le Herodotus a samosi hadihajókat s elbeszéli, hogy mikor a samosiak fölött a tengeren győzelmet arattak az aeginabeliek, az elfogott hajókról lefűrészték a vadkan-fejeket s hazavitték, hogy győzelmi jelként tegyék le Athéne templomában. Épen úgy tett Duilius is, a rómaiak Nelsona, — kinek nevérol ma is egyik legjobb hajóját nevezi el az olasz flotta, — a zsákmányolt karthágói hajókkal.

A római trimemiseknek (háromevezős hajó) is kedvelt ábrázolata volt az állatfej a hajók orrán, de később ezeket istenek és félistenek alakjai váltották fel a hadi hajókon. A közönséges kereskedelmi hajók sem lehettek el ily jelvények nélkül s például az a hajó, mely Ovidiust száműzetésébe vitte, — a mint maga beszéli — Minerva mellszobrát viselte élén; az alexandriai hajó pedig, mely Szent Pált és társait megváltotta Melita szigetérol, Castor és Pollux alakját hordotta magán, mint a tengerész-nép biztonságát különösen szívükön hordó istenségeket.

A byzanci kereskedő hajók jelvénye egész emberalak volt, a karthágóiaké rendszeren krokodil-fő; a pún flotta gályái ellenben egy ló felső testét ábrázolták, mint Baal szent állatját, előregró testállásban, fölemelt első lábakkal.

Egészen más képzelti világ nyílik meg az éjszakai népei előtt. Dán és norvég hajókon különös szeretettel alkalmazták hajóik orrán a kigyó és sárkány alakjait. Valóságos bálványimádásban részesítették ezeket a kalandos képzelgéses hajló babonás éjszakai hajósok, csak így érthetik meg azt, hogy a tizenharmadik században a dánok törvényt hoztak, hogy a partartások előtt minden ilyen ábrázolatot illó szertartások

közt távolítsanak el, nehogy a part védőszelemeivel összetűzzenek. Nem egy skandináv viking pedig a tengeri ütközethöz visszatérve, palotájában magasra akasztotta fel hajója jelvényét, hogy később is minden vállalkozása előtt attól kérjen tanácsot.

Ez a babonás hit átszarmazott a legújabb hajós-nemzedékekre is, a kik ép oly áhitatos tisztelettel veszik körül hajó-jelvényeiket, mintha még mindig hinnének azok védelmében. Az angol hajósaismindenféle csecsebecsékkel aggatja tele a faragott kép nyakát, ha ellenség üldözi, új festést ígér neki, ha kedvező szélről gondoskodik s mindenféle fogadalmakkal járul eléje. Marryat elbeszélései sok hiteles történeti illusztrációt szolgáltatnak e tárgyhoz. Csak egyet emlíünk ezekből, mikor a «Braunschweig» hajó legénysége a csata hevében küldöttséget menesztett a kapitányhoz, hogy egy tollas kalapot

sére. A megvert fregatta kapitánya akkor összegyűjtötte legénységét s ezt a rövid, katonás beszédet intézte hozzájuk: «Fiaim, mondok valamit. Ha jól nem viselitek magatokat s első nem lesztek, úgy esküszöm az élő Istenre, hogy szobrotokat feketére mázoltatom be.» A fenyegetés használt, s azon időtől fogva a fregatta minden versenytársát legyőzte.

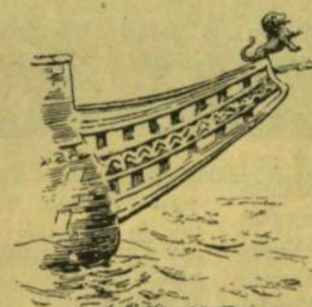
A «Speaker» nevű hajó jelvénye. Cromwell hajóhadának híres ezirkálója (1657).

Etrusk hajó jelvénye, melyet a régi görögök is használtak.

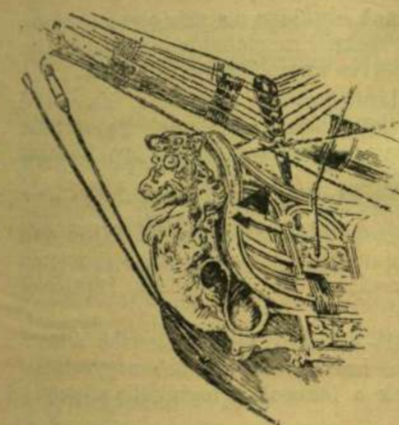
Római gályák szokott jelvénye.

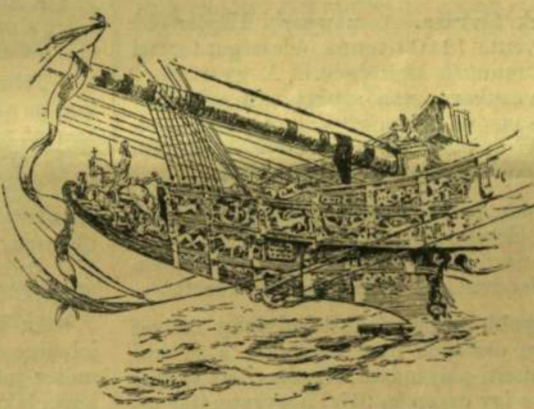
Erzsébet korabeli hajójelvény, melyet az első «Victory» nevű hajó a spanyol «Armada»-val vívott tengeri harcokban (1588) viselt.

«Hollandia» nevű hollandi hajó, a régi hollandi hajóhad híres lobogós hajója.

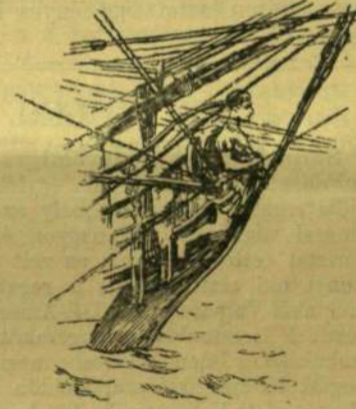
A «Royal William» nevű angol hajó jelvénye. E hajó 1691–1813-ig tényleges szolgálatban állt.

I. Károly «Sovereign of the Seas», (a tengerek uralkodója) nevű híres hajója. 1687.

A régi «Royal George» nevű hajó jelvénye. (1782-ben Spitheadban elmerült hajó.)

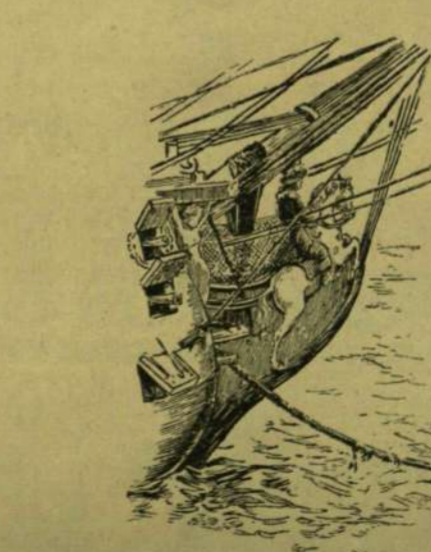

A francia «Invincible» (Legyőzhetetlen), XV. Lajos hajóhadából. (1747)

kérjen tőle, mivel egy ágyúlovás elsodorta a braunschweigi hercegnek a hajó orrán levő mellalakjáról a faragott tollas kalapot. A legénység meg is kapta a kapitány legjobbjai aranyzinóros kalapját s azt aztán a faragott kép fejére szögeztette.

A napoleoni háborúk híres francia tengerésztől, az indiai tenger valóságos rémének ismert Surcoufrol is olvassuk, hogy «Revenant» nevű naszdája kísértetet ábrázoló alakja elé lépve s zavakkal szállt a tengerre: «Ez a hajó lesz sirunk, vagy jövő dicsőségünk bölcsője!» Hasonlóan egy halálváz volt az angol «Terrible» hajó jelszóra, mely egy angol ballada szerint 1757 novemberének egy pénteki napján indult útnak. *Halál* (Death) kapitány, *Ördög* (Devil) hajóhadnagy és *Szellem* (Ghost) orvos vezetése alatt, hogy megvívja a legvéresebb tengeri ütközetet Nyugat-Indiában, a «Vengeance» nevű francia hajóval, szintén egy pénteken. De a legremesebb és legtermészetesebb hajójelvényt II. György flottájának «Pearl» nevű hajója tűzte ki: a hirhedt *Feketeszakáll* nevű kalóz véres fejét. Árbozán ezzel a borzasztó győzelmi jellel vonult be Maynard tengerészszert a portroyali kikötőbe, miután legyőzte a rettegett kalózt.

Lelkesítő példáját nyújtotta a harci tűz fokozásának egy alkalommal egy más angol hajó aranyozott fejképe is, mely a legénység kegyeletének feltökényen őrzött tárgya volt. Egy gyakorlat alkalmával a fregattát megverték, mire a commodore jelt adott a gyakorlat újra kezdé-

II. Károly híres «Royal Charles» lobogós hajója, melyet 1667-ben a hollandiak a Medway torkolatánál hatalmukba ejtettek.

Megemlékezhetnének még Erzsébet angol királynő hajói álló oroszánjairól, mely a Stuartok alatt is fönmaradt, XIV. Lajos hajójának jellegzetes alakjáról, Spanyolország és Hollandia legfényesebb korszakának, továbbá a Györgyök korának gazdag hajó-díszítéseiről. De minden leírásnál világosabb képet nyújtanak ezekről a fenmaradt rajzok, melyeket itt bemutatunk.

A TUILERIÁK PALOTÁJA.

Mint tudva van, a régi francia királyok világhírű párisi lakát, a Tuileriák palotáját, 1871 május havában a kommunisták felgyújtották. A nagyszerű palotának középső része teljesen elpusztult, a bal szárnyat a Szajna felől, mely *Pavillon de flore* nevet viselt, csakhamar helyreállították, mert keveset szenvedett, a jobb oldali szárnynak, a *Pavillon de Marsan*-nak helyreállítása azonban csak 1875–78-ban történt részben újjáépítés folytán, míg a középső rész teljesen üresen maradt s ma *Place du Carroussel* nevű tér van helyén. Fenmaradt még a főbejárat, mely *Arc de Triomphe du Carroussel* nevet visel s ma kissé sajátságos hatású a nagy téren.

Több ízben tervezték már, hogy ezt a művészettörténetileg is nevezetes épületet újból fel-

építik, de részint a költségek miatt, részben hogy a királyság eszméjének ne szerezzenek újabb híveket, a tervelésen túl soha sem mentek. Legújabbban abból az alkalomból, hogy az 1900-iki világiállítás építkezései következtében a Société des Artistes français eddigi helyiségeitől megfosztották, a társaság több tagja elhatározta, hogy a kiállítások számára a Carroussel-téren fog ideiglenes épületet emelni. A tanácskozások folyama alatt Detaillé Ede híres festő fölvetette azt az eszmét, hogy ne ideiglenes helyiséget építsenek, hanem állandó a régi Tuileriák helyén, mert a kiállításokra használt Luxembourg-palota már régóta szűknek bizonyult s e mellett az új palotát összeköttetésbe lehetne hozni a Louvreval, hol tudvalevőleg a régi művészeti rezekek gyűjteménye van. Az eszme nagy tetszést aratott s most már komolyan gondolnak a megvalósításra.

Normand Károly építész tervei szerint a Tuileriák helyén épülő új palota még szebb lesz, mint a régi, fő homlokzata a Tuileriák kertje felé fog nyílni s két nagy szárnya lesz az épületnek.

A régi palotát tudvalevőleg Medici Katalin, II. Henrik király özvegye építtette 1564-ben és a következő években, de teljes befejezésre csak XIV. Lajos korában jutott. Eddig az ideiglenes francia királyok túlnyomólag Versaillesban tartózkodtak. XV. Lajos azonban már a Tuileriákban volt legfőbbbet s itt fogadta többek között 1717-ben Nagy Péter cárt is. A múlt század második felében jó ideig itt nyert mene-

Diszközgyűlés a redut nagy termében.

dékhelyet a francia színház és opera is. Napoleon 1800-ban költözött be a palotába még mint konzul s azután állandóan itt lakott, valamint az utána következő fejedelmek is. Eugenia császárné 1870 szeptember 4-én, tehát két nappal a szedáni csata után, menekült el innen. Utána még egy darabig a párisi közsegtanács tartotta itt üléseit. A Carroussel-tér elnevezését onnan nyerte a környék, hogy 1662-ben XIV. Lajos e téren tartott egy fényes lovagló mulatságot.

EGYVELEG.

* **Sürgönyözés nagy távolságra.** Az oxfordi és cambridgei egyetemek hajós egyleteik közt lefolyt ez idei regatta alkalmával, mely az oxfordiak győzelmével végződött, egy nagyon érdekes távirtdai kísérletet tettek. Ugyanis az volt a kérdés, hogy mennyi idő alatt lehetne a regatta eredményét Londonból Valparaisóba (Dél-Amerika) megsürgönyözni. A Londonból a tengeralatti vonalon Pernambukóba és Búenos-Ayresbe megindított sürgöny az egész dél-amerikai szárazföldön át ötvenöt másodperc alatt Valparaisóba ért. Az érdeklőt távirtdai társulatok, melyeknek hálózatán a kérdéses sürgönynek át kellett haladnia, közös akarattal tiz perccel a regatta megkezdése előtt vonalaikon a közlekedést beszüntették. Mindazonáltal a sürgöny a 15,812 kilométer hosszú utat mégis csak ötvenöt perc alatt tette meg.

* **Parányi vasut.** Denver amerikai városban egy mulatóhelyen gyermekek számára kis vasutat építettek és tartanak üzemben. A gőzgép 137% kiló, hossza 2 méter s a hengerek 26—52 milliméternyiek. Hat kocsi húznak, melyek mindenikében két gyermek ülhet. A gép fűtésére 44 liter víz van készletben, mely 2 óráig elegendő. Van a kis vasuton villamvilágítás, konyha, stb. A vasut csak a mulatóhely kertjében közlekedik.

* **A méhek mérgét** eddig nem vizsgálták meg tudományosan főképp azért, mivel oly kis mennyiségben van egy-egy méhénél, mely vizsgálatokra nem alkalmas. Most dr. Langer József körülbelül 25,000 méh mérgét szedte össze, megállapította, hogy a méreg egészen tiszta, aromatikusan szagú, keserű ízű s vízben könnyen oldódik. Egy méh szúrásánál átlag 0.0002—0.0003 gramm súlyú méregcsepp jő ki. Az aromatikusan szagú hamar elillan s így szesz lehet a méreganyag, melyet Langer sem talált meg. Valószínű, hogy kigyó-méreg forma van benne. Van a méh mérgében hangyasav is, mely a mézet tartósá teszi.

* **A massage alkalmazását** már a régiek is ismerték s valószínűleg Kelet-Indiából ered. Berlinben az új múzeumban nem rég egy Ninivéből került alabaszter relifen valószínűleg massage módszert mutató alakokat fedeztek fel. A mű körülbelül 2600 éves s így bizonyára a legrégebbi fennmaradt emléke ennek a gyógyművészetnek.

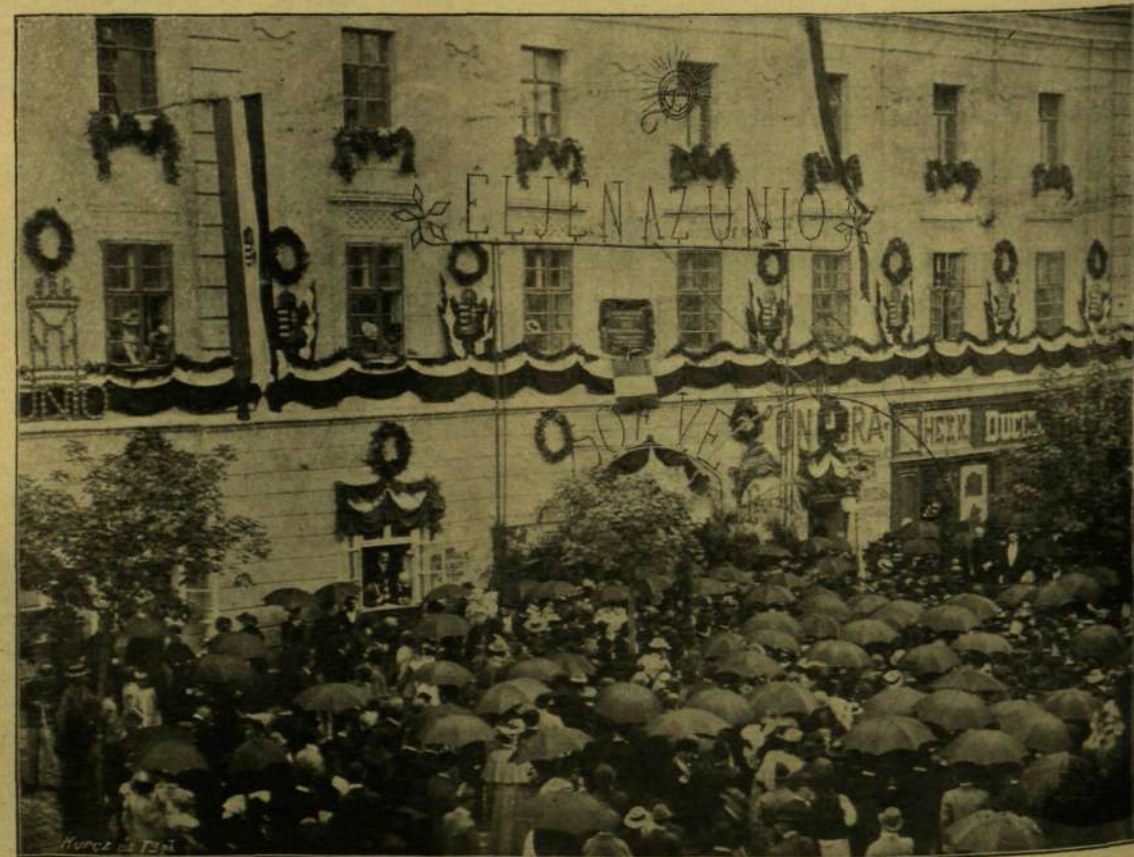
* **A khina-japáni háború költségeit** a japáni kormány most állapította meg. A háború 1076 millió frankba vagyis 540 millió forintba került. Ezen összegből 880 millió frank a szárazföldi seregére, 198 millió frank pedig a hajóhadra jutott.

* **Tűgyártás Németországban.** A varró- és gombostű gyártását és kivitelét Németország Anglia kezéből teljesen elvonta. Bajorországban, a rajnai tartományban és Achen-ban hetenként 50 millió tűt gyártanak. 1888-tól 1895-ig a német gyárak évenként átlag 37 millió forint értékű tűt vittek külföldre. A gyártmány felét Khina fogyasztja, a többi pedig Belgiumba, Francia-, Olasz-, Orosz- és Spanyolországba, Ausztria-Magyarországba, Indiába, Brazíliába és az Egyesült-Államokba kerül.

* **Édességek forrása.** A newyorki Hayler-féle bombogó gyár évente 12,000 tonna édességet termel mintegy 2000 munkás segítségével. A gyártáshoz 750,000 mázsa cukorra van szüksége. A sok édességet jóformán maguk az amerikaiak fogyasztják el, hol ezen az óriási gyáron kívül még több mint 2000 cukorkagyár van összesen 16,000 munkással.

* **A legszebb vendéglátó** most építették New-Yorkban. Egyes részei Lajos bajor király Hohenschwanggen nevű mesés palotájára emlékeztetnek, s az egész épület közel 40 millió forintba került.

* **A legnagyobb szabad fedett helyiség,** melyet sem falak, sem oszlopok nem tagolnak, a berlini úgynevezett anhalti-pályaudvar. Hossza 150, szélessége 61 méter s így összesen 9150 négyzetméter területet foglal el.

A redut-épület első emeletére alkalmazott emléktábla leleplezése.

AZ UNIÓ 50-IK ÉVFORDULÓJÁNAK ÜNNEPÉLTÉ KOLOZSVÁRONT. — Danky fővörös fényképe.

* **Örök tűznek** lehet már nevezni a keletindiai Oodvode nevű községben égő áldozati tüzet, melyet a Perzsiából ideköltözött tűzimádók immár 12 századdal ezelőtt gyújtottak meg s azóta soha egy percre sem hagyták kialudni. Jelenleg is minden 24 órában ötször raknak rá különböző illatozó fákat.

* **Paprika Jancsi hódítása.** Grönland éjszakai részében, hol már csak a kóbor eszkimók laknak, nagy népszerűségnek örvend egy Paprika Jancsi-színház, melyet pár évvel ezelőtt egy amerikai matróz vitt oda s betanított egy pár bensősülőt annak kezelésére. Az éjszakai sark hosszú éjszakáin a bábok játszatását áhitattal nézik a medvebundába bujt eszkimók s csak a játék befejezése után kezdik meg a táncot és más mulatságaikat.

* **Sajátságos tüzelő szerek.** Massachusetts állam némely városában, hol nagy cipőgyárak vannak, a szegény emberek télen át is többnyire bór hulladékokkal tüzelnek, a mit a gyárakból ingyen kapnak. Bűzők és nagy füstöt csinálnak, de soká égnék, különösen ha időről-időre megforgatják. Kairo és Alexandria között néha a vasutat is apró állatmumiákkal fűtötték. Brit-Kolumbia egyes részeiben pedig az indiánok lazaezhalakat használnak fűtésre, melyek különben igen jó tüzelő szert adnak, mivel olajosak.

* **A legszaporább népfajok** közé tartozik kétségkívül a német. A gyermekek feltűnően nagy száma náluk nem ritkaság. Berlinben van egy család 23, kettő 21, egy 20, kettő 19, hat 18 és tizenhat 17 gyermekkel s volt többek között egy 23 éves nő, ki-nek már kilencz gyermeke volt.

* **Négy millió koronára** biztosította életét az ismert amerikai milliósos Vanderbilt, midőn nagyobb körútra indult a föld körül. Husz éven át 140,000 koronát kell biztosítási díjjal fizetnie.

* **Üveg biciklit** is használnak már Angliában. Minden része kizárólag üvegből van s mindemellett teljesen oly jól működik, mint az aczélgép, sőt előnye is van, mert nem rázza annyira a rajta ülőket.

* **Repülő béka** él Borneo szigetén. Nagyobb részt a fákon van, a honnan a lábujjai között levő finom bőr kiterjesztésével négy esernyőt csinál magának s így gyorsan száll le a földre.

* **A házastársak elválása** ma már olyan gyakori, hogy a művelt népeknek meglehetősen biztos számítás szerint minden egyes napra 3000 elválás esik.

* **Kitűnő villamvezető** fa a jegenye. Ha a talaj nedves és máskülönben is kedvező, tapasztalat szerint mindenkor megőrzi a körülötte levő házakat a villámcsapástól.

* **Nagy költségbe** kerülnek Páris városának az utcákon elültetett fák. Jelenleg 87,650 fa van kizárólag a boulevardokon s átlag véve mindenik 150 frankba került s évi gondozásuk körülbelül 250,000 frankba.

* **Az Egyesült-Államok** legnéptelebb állama jelenleg Nevada, hol egy lakóra 6¹/₂ négyzetkilométer jut, s ezek a lakosok is leginkább a bányák körül laknak.

GARAY JÁNOS.

1812—1853.

A következők már harmadizben igazolta Garayra vonatkozólag azt a töle eredt szellemes mondást, hogy *a költőnek halálával kezdődik élete.* Neki az az 51 év, melyet e földön töltötte adatott, örökös munkából, küzdelemből és részben szenvedésből állott. Kortársai sem voltak ugyan fukarok iránta elismerésben és megbecsülésben; de tehetségének s érdemeinek igazi méltánylása mégis csak 1853-ban történt halála után következett be, mikor mindjárt az könnyíté perle szíve nyugalmát, hogy szűkölködő helyzetben maradt családjáról a nemzet kegyelele anyagi támogatással gondoskodott.

Az ő nevének s emlékezetének maradó jelekkel való megörökítésére azonban csak később került a sor. Előbb Fóthon jelölték meg emléktáblával azt a házat, melyben életének két utolsó, betegkedéssel silndő évét töltötte s hol hazájáért, nemzetéért hevülő lelke utolsó lobbant. Később, 1881-ben, szülővárosában, Szegzárdon, Tolnamegye székhelyén díszítették föl szintén emléktáblával azt a házat, a melyben 1812-ben világra jött. A költő hamvai a budapesti kerepesi-úti temetőben nyugosznak, szép obeliszkkal jelölt sírban, melybe Fóthról szállították.

De mindezeknél jelesebb és nagyobb szabású dícsőítője a hon szerelem és családi boldogság lantósának az az álló ércszobor, melyet az ébren levő, sőt fokozódó kegyelet közelebb Szegzárdon emelt és épen ma ad át rendelkezésének ünnepies leleplezéssel. Az emléktáblák a költőnek csak a pusztá nevé őrzik köbe vése, az ércszobor ellenben alakjával együtt egész lényét is megörökíti s szeme elé állítja, úgy a jelen idő, mint a jövő korok magyarjának, hogy láttára úgy tudjon lelkesedni és munkálkodni a hazáért, nemzetéért és eszményi javakért, mint a hogy Garay János tudott, ki nem tartozott ugyan legnagyobb költőink sorába, de, mert kora lelki szükségét teljesen ki tudta elégíteni: minden időnek élt, s így neve és emlékezte nem is enyészik el, a míg magyar él.

Garay Jánosnak hasonló nevű atyja jómódú kereskedő volt Szegzárdon, de utóbb szerencsétlenség miatt vagyonának nagy részét elvesztette s így Jánost, ki 1823-tól 1829-ig a pécsi ciszterciata gimnáziumban, azontúl pedig a pesti egyetemen tanult, csaknem pusztán saját szorgalmára és magántanítással szerzett csekély keresetere volt kénytelen bizni. Garay János a bölcsészet végeztével orvosnövendékké lett; de aztán Horvát István hatása alatt történelmi és nyelvészeti tanulmányokra adta magát s buzgón olvagatta a klasszikus költőkön kívül a magyar és német költők műveit is. Már gimnáziumi tanuló korában elkezdett verselgetni. «Első áldozat» című első zsenyéjét, melyet VI. osztálybeli korában írt, társai oly sikerültnek találták, hogy közközlésen ki is adták. Pesten a megelhetés nehézségeitől is kényszerítve, rendkívüli szorgalommal dolgozott, sőt végleg az író pályára szánta el magát, noha a toll akkoriban még csak igen sovány kenyeret adott a kiválóbb tehetségeknek is. 1833-ban a «Regelő»-nél kapott alkalmazást. 1835—36-ban Bajza «Aurora»-ja is közölt már töle verseket. Ugyanez időben Vajda Péterrel, Gaal Józseffel, Szilgigeti Edével és Tóth Lőrinczessel a «pesti drámai egyesület»-et alapította s maga is több szindarabot írt, melyek közül a «Jósige» című 1836-ban Budán, a «Bátori Erzsébet» című pedig 1840-ben a Nemzeti Színházban színrre is került. De sokkal nagyobb hatásúak voltak érzelmes, könnyed folyású lírai versei, melyek nevét országos hírre emelték. Vörösmartyt vallván mesterének, az ő nyomain kívánt haladni, de azért nem lett utánzóvá, sőt eredetiségét minden tekintetben meg tudta óvni. 1842-ben Erdélyi Jánossal a «Regelő» pesti

diatlap»-ot alapította, mely pár évig kedvelt olvasmánya volt a művelt női közönségnek. Költeményei közül különösen nagy és általános tetszést aratott «Kont» című balladája, mely sok ideig elmaradhatatlan szavalmány volt minden hangversenyen, vagy más efféle nyilvános előadásokon, továbbá pompás humorú «Obsitos»-a.

Nagyobb elbeszélő művei közül az Árpád-házbéli királyok egész sorának megéneklése inkább zengetes krónika sorozata, de annak idején igen alkalmas és hatásos olvasmány volt a hazafias érzések ápolására. Nagyobb becsüek a «Magyarok Mőzése», «Mátyás Gőmörben», «Hunyadi László» című szavalmi való darabjai; de költői értékben ezeket is felülmúlja a «Csatár» és főleg «Szent László» című regényes eposza, melyet ő maga fő művének tartott.

Garayt költői és hírlapírói nagy munkásságáért 1839-ben az Akadémia levelező taggá, 1843-ban pedig a Kisfaludy-Társaság rendes tagjává választotta, s ennek a társaságnak aztán 1845-ben segédtitkára lett. 1848-ban a «Kosuth Hírlapja»-nál segédszerkesztői állást vállalt; de Eötvös miniszter Vörösmarty ajánlatára a magyar nyelv és irodalom tanárává nevezte ki a pesti egyetemre. Innen azonban a háború lezajlása után az abszolút kormány elmozdította s ő az egyetemen könyvtárnál kapott csekély javadalmazási tisztit állást. Ezen tengődött családjával, de csak rövid ideig, mert elbetegedett s halála előtt jóval a látását is elvesztette. Ilyen állapotban vitte gondos neje, a ma is élő Babocsay Mária, előbb fürdőre, majd Fóthra; de akkor már nem használt neki semmi. Betegen is folytatta költői munkásságát, bár csak diktálva, majdnem elhunyt napjáig, 1853. nov. 5-éig. Akkor meghalt, de meghalt, hogy — éljen!

GARAY SZOBRA SZEGZÁRDON.

E szobor állításának eszméjét Tolnamegye közelételek egyik jelese, a már csak néhai Bartal György penidítette meg 1860-ban. Azóta

egyre folyt a gyűjtés munkája, melynek eredménye végre lehetővé tette, hogy a szoborállító bizottság 1894 elején pályázatot hirdethetett a szobor mintájára. A pályázat határidejére, mely ugyanazon év október 1-én járt le, nyolcz pályamű adatott be, melyek közül a Szárnovszky Ferecz tervezete lett a nyertes. Szárnovszky, már előbb is ismert fiatal szobrászunk, ki 1863-ban Budapesten született s az itteni ipariskola végeztével Bécsben, majd Párisban végezte szobrászati tanulmányait, nagy becsüvel látott hozzá a Garay szobra végleges mintájának megalkotásához Párisban. Buzgó törekvését nagyban fokozta az, hogy ez volt első nagyobb megbízatása, melyet aztán közmegelegedéssre hajtott végre.

A szobor állva s díszmagyar öltözetben ábrázolja a költőt, arczépi hűséggel. Az ünnepiesen nyugodt, komoly alak arczán szelíd higgadság ömlik el, mit az egész alak mesterkéletlen, természetes tartása szinte élőhatásúvá tesz. Az egyszerű magyar ruha s a ráillesztett könnyed fekvésű mente Garay egykori ruházatának másolata. Az alak mintha szónoki emelvénre lépne szavalmi, könyvet fogó jobbát maga mellett leereszti, balkezében pedig egy iratcsomót, talán szavalmánya iratát tartja. A szobor, melynek minden részlete kifogástalanul van mintázva, haraszt mézőkőből való díszes, késő renaissance izlésű alappozton áll. Előreszén szépen tervezett nemtő-alak ül, melyet a művész maga faragott pátyi kőből. Az alapot felüldölő nemtő jobb kezét egy lanton nyugtatja, míg baljával babérágat nyújt föl a költő felé. Az alapot két oldalát fölírásk foglalják el, míg hátulján az Obsitos domborművű alakja van czimerpaizs és akantusz-levelek bokrétejára alatt. Az alapot és a nemtő alakjának színe igen művésziileg üt el a szobornak patinával bevont ércszíntől, melylyel különben mégis összeillik. A szobor Szegzárdnak egyik szép környezetű terén, a Garay-téren áll, hol minden oldalról kényelmesen szemlélhető. Igazi dísz a városnak s egyszersmind igazi gyarapítója az e nemű hazai műemlékek nem nagy sorozatának.

Garay János

A Garay-alumból.

A GARAY-SZOBOR MINTÁJA SZÁRNOVSZKY FERENCZTŐL.

AZ UNIO-ÜNNEP KOLOZSVÁRTT.

Mint az 1848-iki nagy események egyikének ötvenéves fordulóját, Erdélynek Magyarországgal való egyesülését ünnepezték lelkesen május 30-án Kolozsvárt, ugyanazon teremben, hol félszázaddal e előtt az erdélyi utolsó törvényes országgyűlés lélekemelő jelenete, az unió kimondása ment végbe. Az egységes Magyarország ünnepén a kormányt báró Dániel kereskedelmi miniszter képviselte. A képviselőház és főrendiház több tagja is megjelent; Budapest főváros részéről Lung és Kullmann tanácsosok. A Petőfi-társaság képviselője Bartók Lajos alelnök. És összegyűlt nagy számban Erdély elsőkelősége, s nem hiányoztak a hadsereg képviselői sem.

Az idő kellemetlen volt; az eső szakadt, pedig az ünnepély egy részének, a redut falába illesztett emléktábla leleplezésének a szabadban kellett végbemenni.

A redut termében délelőtt 10 órakor gyűlt össze az ünneplő közönség. Itt díszgyűlés volt, melyet Kolozsvár városa tartott. A városi hatóság tagjai díszmagyar ruhában jelentek meg, a karzatot hölgyek foglalták el, köztük özvegy báró Bánffy Dánielné, a miniszterelnök édes anyja, és özvegy báró Bánffy Albertné, kik az Unió kimondásakor is jelen voltak. Gróf Beldi Ákos főispán és Albach Géza polgármester mondták a megnyitó beszédeket, dr. Márki Sándor egyetemi tanár és dr. Groisz Gusztáv képviselő történelmi visszaemlékezéseket tartottak. A díszgyűlés ezután levonult az utcára, hol az esőben is nagy sokaság várt az emléktábla leleplezésére. Az ünnepély eme részét az egyetemi ifjuság rendezte. *Pujuzsák* egyetemi joghallgató szavalt alkalmi költeményt, utána pedig Bartók Lajos adta elő ünnepi ódáját. *Ditrői* Nándor egyetemi hallgató mondot még beszédet s erre lehullt a lepel az épület első emeleté alá illesztett emléktábláról. Rajta ez a felirat:

Az erdélyi országgyűlés itt határozta el az unió létesítését Magyarországgal 1848. május 30.

Allittatta ez emléktáblát a kolozsvári egyetem ifjusága 1898.

Délután lakomát tartottak a városi lövöldében. A felköszöntők egymást érték. A főispán és polgármester után báró Dániel miniszter, Hegedűs Sándor a város egyik képviselője, Lung György budapesti városi tanácsos, Palkovics altábornagy, Groisz Gusztáv képviselő, Szász Károly ref. püspök, Bartók Lajos, Sándor József, stb. beszéltek.

Este a várost kivilágították, a színházban pedig műkedvelők tartottak előadást s az Unió allegoriáját élő képen is bemutatták.

Másnap pedig kiállítás nyílt meg az Unióra vonatkozó emléktárgyakból. A kiállításon Erdély ama főurai, a kik ötven év előtt a közügyek elővitelén fáradoztak s azok a főúri hölgyek, a kik az Unió kimondásához a hangulatot előkészítették, egykorú képekben vannak bemutatva. Az erdélyi főúri hölgyek által ötven év előtt készített 'Uniólobogó'-t is nagy pietással nézi a közönség.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A Garay-album. «Garay-album Garay János emléksobrának leleplezése ünnepére» czimvel díszes kiállítású és gazdag tartalmú emlékkönyvet szerkesztett Bodnár István jeles vidéki író, a szegvárdi Garay-szoborbizottság megbízásából. A negyedréte alakú s 160 lapra terjedő díszművet Vasary János által rajzolt papírtábla borítja, melynek előlapján a Garay szobrának másolata, hátulján pedig Szegvárd vázlatos képe látható színes nyomásban. A nagy gondnal s nagy számú kiváló írónk közreműködésével szerkesztett emlékkönyv mintegy harmincz prózai és verses költeményt foglal magában, melyekhez a költő több rendbeli képmásán kívül több érdekességet, Garayra és Szegvárdra vonatkozó kép csatlakozik. Az írott közlemények közül főlegmíg Perczel Deszö belügyminiszter előszavát, Jókai Mórnak a «Kont»-ra való s kézirati hasonmásban közölt rövid visszaemlékezését, s magának a szerkesztőnek több cikkét, melyek tömör rövidséggel, de magvas tartalommal és nemes előadással ismertetik Garay költészetét, leveleit, Háry Jánosát, a most leleplezett szobrot és annak készítőjét, Szárnovszkyt. A képek közül Zichy Mihálynak az «Obsitos» hőst ábrázoló rajzát emeljük ki, melyet az album heliogravur (fénymetszeti) mellékletben közöl, s közli egyszersmind a kitűnő művészeknek e rajzhoz készített első vázlatát is. Garay költeményeihez még Csók István, Garay Ákos, Faragó, Márk Lajos, Szikszay festőinktől találunk csinos illusztrációkat, allegorikus rajzot Hirsch Nellitől, és több Garayra és Tolnamegyére vonatkozó képet. Az egészben véve irodalmi nyereségnek mondható emlékkönyvet, melynek tiszta jövedelme a szobor költségeinek törlesztésére van szána, melegen ajánljuk a művelt olvasó közönség figyelmébe és pártolásába. A mű bármely hazai könyvtárban és főrendiházban több tagja is megjelent; Budapest főváros részéről Lung és Kullmann tanácsosok. A Petőfi-társaság képviselője Bartók Lajos alelnök. És összegyűlt nagy számban Erdély elsőkelősége, s nem hiányoztak a hadsereg képviselői sem.

Állj soká te ércszobor, s a te szóval, hideg vonásaid mindig arra tanítsák és lelkesítsék a változó nemzedékeket, a minek élő képmásod oly meleg szívvel s oly ékesszávan volt lantosa: a honszeretetre!

Perczel Deszö.

«Kont, a kemény vitéz.»

Az volt az általános hatás, az volt az országos diadal. Nem kisebb művész szavaltá Garay balladáját, mint Egressy Gábor. S mi többiek, fiatalok, mind utána szavaltuk. Nem volt fiatal ember, a ki Garay Kontját, a kemény vitézt valahol el ne szavaltá volna. E ballada hangja egyszerű, mesterkéletlen, de rövid mondásaiban erő van, tűz és igazság. Tárgya örökké rokonszenves marad, a míg magyar szivekben a szabadság szeretete él.

Én még élő tanúja vagyok annak a kornak, melyben Garay Kont balladája bejárta az országot, mindenütt felélénkítve az alvó közleketet s bizonyosságot tehetek róla, hogy magyar költő művének soha ennél nagyobb hatása nem volt.

Üdvözet a honfiaknak, kik ötven év múltán a költő alakját érezben megörökíték.

Budapest, 1898 márczius 28.

Dr. Jókai Mór.

Garay János.

Hősökről dalolt ő! Szemei világát Gyöngyötte folyton a múlt ragyogása. De mikor a magyar elbukott és rab lett: Megvakult, hogy többé gyászunkat ne lássa!

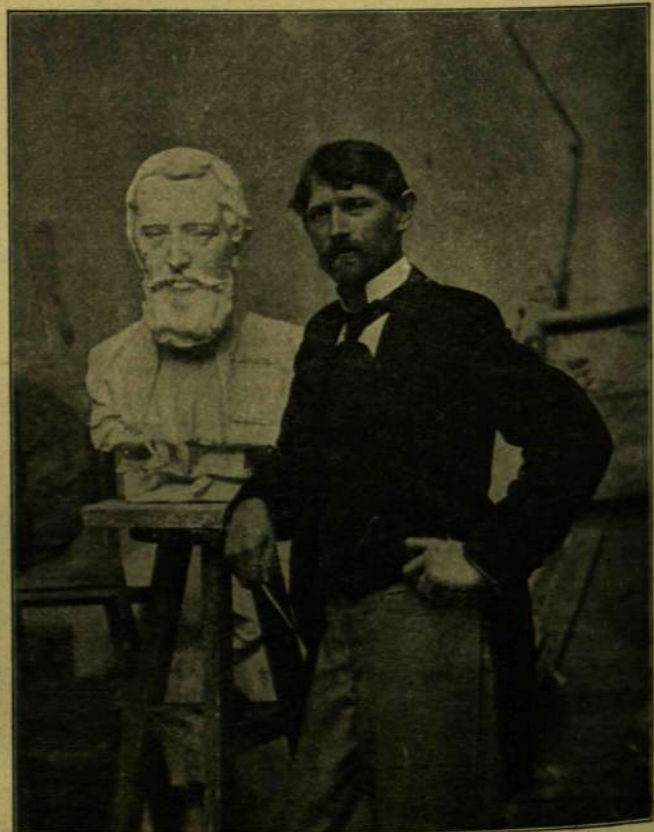
Költő, nemes költő, a ki dalaidból Néped homlokára koszorúkat fontál: Szobrodnál díszörség az egész magyarság, Nemesak az a harmincz, kinek élén Kont áll! 1898 május 3.

Ábrányi Emil.

Arany János ifjusága. Irta Gyöngyösy László. 158 lapra terjedő füzetben a szerző részben ismeretlen adatokat mond el Arany János családjáról, a költő gyermekkoráról, neveléséről, diákéveiről, színészkedéséről, stb. Nem egy helyt összevegyíti a pragmatikus irodalomtörténeti és a szájhagyomány forrásaiból vett adatokat, s néhol úgy látszik, mintha a szerző valami regényes történetet írta. A ki azonban a nagy költő élettörténetével behatóban kíván megismerkedni, érdeklől olvashatja Gyöngyösy László e kis művét is. A tanulmány előadása és nyelve egyaránt eltérnek a rendes irodalmi tanulmány előadásától és nyelvtől, s van a szerzőnek bizonyos tulajdonsága arra, hogy a szájhagyomány adatait jóízű közvetlenséggel, elevenen mondja el, de nem egyhelyt keresve-keresi a népieskedést. A kötet ára 1 frt 20 kr.

Atyámfiai. Elbeszélések. Irta Móra István. Az «Atyámfiai» című kötet húsz elbeszélést, rajzot foglal magában, tárgyat főképp a pusztai, pásztoreléteket merítve. Móra István kiváló tehetségű író, a népet, annak lelkiéletét, gondolkodásmódját jól ismeri s jól eltalálja a hangot, a mely alakjaihoz illik. Először a «Vasárnapi Ujság»-ban megjelent verseivel tűnt fel, de most bezonyított, hogy mint elbeszélő is méltó a figyelemre. Kár, hogy a különféle társzavakat és kifejezéseket kelletlenül sűrűben, mintegy keresve használja, a mi művei élvezhetőségét határozottan zavarja. Pedig Móra István nem tartozik azok közé, a kik ilyesmire vannak szorulva, hogy műveiknek népies zománcoztól kölcsönözzenek, tud ő e nélkül is magyarul és népiesen jól írni. A csinos kiállítású kötet Singer és Wolfner kiadásában jelent meg, ára 1 frt 50 kr.

Budapest régiségei. Szerkeszti dr. Kuzsinszky Bálint. V-ik füzetét jelent meg ezen derék műnek, a mely bivatva van székes fővárosunk eddigleg meglehetősen homályba borított múltjára fényt deríteni. A jelen füzet a Budapest régi története körül nagy érdemeket szerzett Havas Sándor életrajzát s bűvárlatainak méltatását tárgyalja, azután az úgynevezett «Mátyás templom»-ról ad terjedelmes közleményt. E szerint fővárosunk eme gyönyörű

A Garay-alumból.

SZÁRNOVSZKY MŰTERMÉBEN, GARAY SZOBRÁNAK MINTÁJA MELLETT.

temploma nem nevezhető Mátyás király után, mert kétségtelenül IV. Béla idejében épült s alapkövét valószínűleg 1255-ben tették le, még pedig a pesti oldali német polgárok, diszes nagy tornyát azonban csakugyan Mátyás király emeltette. Érdekes a régi zsidótemetőről szóló közlemény is, a mely temetőt az Alagut-utca és Pauler-utca összehúzóhelyén táján fedezték föl. Több héber feliratú sírkő került itt napvilágra, egyebek közt a Peszach fiáé, Péteré az 1278-ik évből, vagyis a felirat szerint, a hatodik évezred 38-ik évének ellul havából. Továbbá Nagy Géza értekezik kimerítően Budapestről a népvándorlás korában, végül pedig dr. Kuzsinszky Bálint az aquincumi muzeumot és annak kőmemeit ismerteti vonzó modorban és élénk előadással. A székes főváros kiadásában megjelent füzetet, mely bárkinek, de kivált a budapesti embernek érdekes olvasmányt nyújthat, számos rajz ékesíti.

A tüdőbetegségek diagnosztikája és általános tünetana előadásokban, orvosok és orvostanhallgatók számára írta dr. Fraenkel Albert, berlini egyetemi tanár; fordította dr. Jordán Ferencz fővárosi közkórházi főorvos. A Franklin-Társulat kiadása; ára 3 frt. A német orvosnak ez a jó hírű munkája könnyen érthető tiz előadásban tárgyalja a tüdőbetegségeket s azok tüneteit. Ugy a légzőszervben magán észlelhető tüneteket, mint a távolabbi szerveknek a tüdőbántalmakhoz társuló zavarait is behatóan tárgyalja. Az orvosi tudományak mostani ismereteit, tapasztalatait, tanácsait és intézkedéseit egyesíti a könyv a szomorú tüdőbetegségekről.

Az Egyetemes Regénytár legújabb két kötete egy francia regényét közöl: A titkos kert, írta Marcel Prévost, fordította Hevesi Sándor. Singer és Wolfner kiadása. Ara a piros vászonba kötött két kötetnek 1 forint. Prévost a párisi élet és erkölcsök ismert írója. Ez a regénye a házasság problémáját tárgyalja s leírja, hogy egy asszony, a ki nyomára jó a férje hiútlenségének, kezdetben megtorlásra, válásra gondol s utóbb lelki válságok után mint tér újra vissza a családi tűzhelyhez. A regény után következik Coppée Ferencznek, a népszerű francia költőnek egy rövidbéd, de hatásos elbeszélése, «Jótékony büntetés» czimben, melyet Fái J. Béla fordított magyarra.

Az Athenaeum olvasótára. A vállalatban egy eredeti és egy fordított regény jut ismét a közönség kezébe. Palotás Fausztin, ki a magyar vidéki életet sok találó vonással és színekkel festi, *Salve Regina* czimben drámai tárgyú regényt írt. A régi s elmultnak hitt szenvedélyek új fellobbanását s ennek pusztítását rajzolja le regénye hőseiben, a régi szerelem, melyről hiába hitte, hogy már elhamvad. A szerző érdekes alakok közreműködésével beszéli el a viharos történetet. Ara 50 kr. — Az idegen regény: *Tollern Lövi*, írta Heimburg W., németből fordította Schleimling Bella. A német szépirodalom elég olvasott írónője Heimburg, s a regény, melynek hőse egy szegény, de tiszta lelkű nő, nálunk is főleg a női olvasókat fogja érdekelni. A két kötet ára 1 forint.

A Garay-alumból.

ZICHY MIHÁLY VÁZLATA GARAY «OBSITOS»-ÁHOZ.

Jules Verne magyarul. Verne munkáinak illusztrált magyar kiadásából, melyet a Franklin-társulat 20 kros füzetekben bocsát közre, megjelent a 92-96. füzet. A *lángban álló szigetenger* czimű regénye kezdődik benne. Izgalmas, érdekes meséjének háttere a görög szabadságharc. A regényt Huszár Imre fordította magyarra. Egy-egy füzet ára 20 krajczár.

Az állategészségügy rendezése az 1888. évi VII. t.-czikk s az 1888. évi végrehajtási rendelet alapján, a törvény s végrehajtási rendelet szövegével, magyarázatokkal, az állatbetegségek ismertetésével és szakutasításokkal. Második kiadás, kiegészítve az összes újabb törvényekkel s rendeletekkel 1899. évtől 1897. év végeig. Kiadja a Franklin-Társulat Budapestben. Ara 1 frt 20 kr. A tetemesen bővített új kiadás gyakorlati hasznossága az, hogy az 1888. évi törvényen s végrehajtási rendeleten kívül mind azokat is közli, a melyek azok után később megjelentek. Ezek lényegesen új intézkedéseket, illetőleg változásokat tartalmaznak.

Szakkönyvtár a külföldi számára. A külföldi lapok nagyon hiányos, ferde vagy épenésséggel czélzatos tudósításokat közölnek a magyar gazdasági viszonyok felől. Ezen segítő, Dániel báró kereskedelmi miniszter intézkedésére ösztöl kezdve elől szakkönyvtárat fog megjelenni, mely a kereskedelmet és gazdaságot érintő ügyeket behatóan ismeresse. A lap szerkesztésével a kereskedelmi miniszterium iparügyi osztályának főnöke van megbízva. A folyóirat magyar, német és francia nyelvben fog megjelenni.

A Garay-alumból.

GARAY JÁNOS SZÜLŐHÁZA SZEGVÁRDON.

Magyar Könyvtár, szerkeszti Radó Antal, kiadja Lampel Róbert könyvkereskedése. Ujabbán ismét négy füzet jelent meg belőle: «Emlékszed Rudolf trónörökösöt és egyéb beszédek», Jókai Mórtól, a költő arcképével. — A messinai menyasszony, Schiller görög utánzású tragédiája, fordította Váradi Antal. — Elbeszélések és hírlapi cikkek, Petőfi Sándortól. — Rejtelmes történetek, írta Poe Edgar, fordította Tolnai Vilmos. Minden füzet ára 15 kr.

Népszínház. Május 27-ikén került színre a népszínházban Jáfet tizenkét felesége, francia énekes bohózat. Írták Mars és Desvallières; zenéjét szerzette Roger Vokter, fordította Makai Emil. A házasság élet borsos paródiája a bohózat, sok elevenség, elmésséggel, de sok van benne, a mi nyers.

Jáfet, a kinek tizenkét felesége van, egy francia, a ki Amerikába, a mormonok közé került, s ott megszerette a soknéjséget. Feleségeinek nagy száma azonban nem tudja visszatartani, hogy minden évben el ne látogasson Párisba, mulatni. Hanem egyszer csak utána megy mind a tizenkét felesége Párisba. Ezek közt van Arabella is, ki előbb Baliven urnak, Jáfet nagybátyjának volt a felesége, aztán Cassoulet urat boldogította szerelmével. A mint a tizenkét feleség Párisba érkezik s egy fogadóban szállnak meg, legelőször is az történik velök, hogy gyanuba fogják őket, s egy tolonczkocsin viszik a rendőrbiztos elé, a ki nem más, mint Baliven, Arabella első férje. De a második férj, Cassoulet is előkerül, a ki most házassághözvető. Itt aztán a mulatságos zürzavarok egész sorozata következik. A darab vége pedig az, hogy Jáfet urnak sikerül házassághözvetítő utján férjhez adni összes feleségeit. Az előadás is tetszett, leszámítva néhány vaszkos dolgot. Arabella szerepében Z. Bárdi Gabit sokszor megtapsolták. Szirmai (Jáfet), Solymosi, Német, Kassai, Tollagi, Ujvári, Lubinszky Csatai Zsófia is tetszés mellett töltötték be szerepüket.

Magyar Színház. A színházi időszak végén a Magyar Színház egy eredeti bohózatot mutatott be «Eszaksarki utazók» czimben. Szerzője Feld Mátyás, egészen fiatal író, kitől egy pár bohózatot a városligeti szinkörben adtak már. Ugy látszik, hogy a könnyebb és sekélyes bohózatok mellett is kíván maradni. Nagyjából összerakott epizódokból áll bohózata, alig fűzi össze egyéb, mint a közös szereplők. Tréfa, ötlet, alkalmi vonatkozás, szerep azonban a szinpad hatások iránti érzékre mutat. Az éjszaki sarkutazóknak különben e fővárosi tarasághoz csak annyi közök, hogy egy kisasszony ezen a czimen vált leveleket post restante imádójával. Zene is járul a bohózatához Barna Iszótól. A darabban a színház sok tagja buzgólkodott.

Kiállítás Koroknyai festményeiből. A korán elhunyt Koroknyai Ottó derék festőművész hátrahagyott festményeiből, vázlaiból, tanulmányából özevegy kiállítást rendezett a műcsarnok egyik termében.

[Mintegy száz olaj- és vízfestményt s rajzot tartalmaz a gyűjtemény, továbbá két érdekes Munkácsy-vázlatot. A művész legjobb alkotásai közé sorozható: «A munkás gyermeke» s «Az özvegy» című két kép. Kitűnő tanulmány egy ködmönös magyar parasztasszony mellképe s egy «Női tanulmány», mely Munkácsy mesteri écszetkezelését juttatja eszünkbe. A studiumok közül érdekesek azok, melyeket Koroknyai jelesebb genre-képeiből készített. Ilyen a «Javíthatlan» első czeruza és szin-

vázlata, «A meggyilkolt háza előtt» című szép életkép színezésű vázlat (melyre Munkácsy is fölrajzolt egy alakot), «A község háza» című magyar életképéről néhány vázlat. A művész foglalkozott bibliai témákkal is (ezekről mintegy tíz vázlat maradt); ott látjuk Corvin Mátyás pastellben rajzolt tanulmányfejtét is, néhány úde tájképet, stb. A rajzok között egész sereg somogyi típusú rajzok, sőt néhány karrikatúrát is. Az aquarellek közt több szép studium van, így az a kifűnő kezdett pastell is, melyet a művész halála előtt pár nappal festett a nejeéről s a melyre özvegye odairta: «Férjemnek utolsó munkája.»

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A történelmi társulat június 2-ikán ülést tartott gróf Teleki Géza elnöklété alatt. Thaly Kálmán értekezett «Egykori jellemzés Mikes Kelemenről» czimben, érdekes részletet közölve II. Rákóczi Ferenc külföldi bujdosásáról, s az ő hűségese kisérőjéről, a jeles író Mikes Kelemenről, és egy nyomorult emberről Paul Wilhelm Buhnólról, ki mint bécsi kém férközött Rákóczi udvarába. Ez az ember, a többek közt Mikes Kelemenről is írt kémskedő leírást a bécsi udvarhoz s ebben úgy jellemzi őt, mint a ki a diplomáciai tudományokhoz nem ért. Ebben annyiból van igaza, hogy Mikes Kelemen egyenes lelki ember volt s inkább a széptudományokat művelte, mint a politikát. Ugyancsak Thaly Kálmán mutatta be egy eddigelé ismeretlen magyar bölcsészeti írónak, Kiss Istvánnak kéziratát, a melynek czime: «Magyar filozófia.» Ez három fejezetre oszlik: logikára, fizikára és metafizikára. A szerző Rodostóban élt, a számfűzött Rákóczi fejedelm környezetében. Írásmódja szép, magyaros s az eszmemenete is figyelemreméltó.

A magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűléseinek állandó központi választmányára az orvosi szakosztályok megüresedett elnöki tiszttségére egyhangulag dr. Generisch Antal egyetemi tanárt választotta. Elhatározta továbbá, hogy a legközelebbi vándorgyűlést 1899-ben tartja s a gyűlés helyének megállapításával az elnökséget bízza meg.

Az erdélyi protestáns irodalmi társaság június elsőjén tartotta Kolozsvárt közgyűlését, Hegedűs Sándor országgyűlési képviselő elnöklété alatt, miután Gyurácz püspököt betegség akadályozta az elnöksében.

Hegedűs Sándor elnöki megnyitó beszéde a társulat működéséről szólt. Kiadványai által kutatja a magyar protestánsok múltját, nemcsak a tudományok szolgálatát tegyen, hanem hogy a tanúságot levonjuk jelen kérdelmek számára és jóvá hitünk erősítésére. Bár a társaság anyagi ereje csekély, mégis nagy vállalatot létesítenek: egy magyar bibliai lexikont. Nagy jelentősége van az új társulatnak, — mondá — mely a tudomány fegyverrel száll síkra. Magyarországon a felvilágosodottság, a szabadság, a lelkiismereti szabadság, a mely ád és termékenyítőleg hat. Ha mindnyájan úgy tennének, ha mindnyájan így fogják fel a helyzetet, akkor nemcsak vallásunkat, nemcsak egyházunkat szolgálják, de szolgálják a hazát. A hazafias beszéd nagy hatást tett, s a hatást Szász Domokos püspök tolmácsolása, lelkes szavakban mondván köszönetet.

MI UJSÁG?

A király az özvegy trónörökösénél. Stefánia özvegy trónörökösé Velenceiben csak néhány napot töltött, s a pünkösdi ünnepekre leányával, Erzsébet főhercegnővel a laxenburgi kastélyba érkezett. A királyi ünnep másodnapján Laxenburbga ment a főhercegnő meglátogatására, ott ebédelt s este visszatért Schönbrunnba.

A királyi művásárlásai. A király az idén összesen 7500 forintot utalványozott magánpénztárából művásárlási czélokra. Ez összeg felén képet vesznek a tavaszi nemzetközi kiállításon. Az orsz. képzőművészeti tanács e végből már javaslatba is hozott három festményt. Az összeg másik felén az iparművészeti múzeum legközelebbi kiállításán múpári tárgyakat vásárolnak a budai új királyi palota számára.

Munkácsygról. A nagy művész a Rajna közelében egy szomorú intézetben immár elborult elmével éli napjait, öntudatlanul, senkit föl nem ismerve, nem emlékezve, hogy ő kicsoda. Betegsége a teremtő agynak, megsötétülése a fényes szellemnek, az orvosok véleménye szerint gyógyíthatatlan. Minek maradna meg tehát Párisban az Avenue de Villiers-en levő gyönyörű kis palota, a hol Munkácsy kedves otthon rendezett be, a hol dolgozott, ismerőseit meghittan fogadta, s melyet művészi csecebecsék, az izlés és jóllét kedves öletei, a házigazda szelleme rendeztek be mu-

Barna Hugó fényképe után.

KOSSUTH SZOBRA MISKOLCZON.

zeummá. Minden tárgyon pedig annyi meleg és gyöngéd emléke, édessége egy naiv és pezsgő szellemnek, mely a francia fővárosban oly erőteljesen kidomborodott, honfűtársainak pedig megmaradt az eltörülhetetlen, vidám, egyszerű — Miska. Lelke elsötétülésében is Munkácsy lelke itthon bolyong. Csak magyarul beszél. Idegen szóra a válasz nehéz neki. Ha az ablakon kinéz, ha megkocsikáztatják, magyar dalokat fűtyörész. Soványodik, sorvad. Korán öszült kemény haja pusztul. Szakálla rendetlenül nagy. A homloka nő csaknem napról napra, és fénylik, de az a lealádozó naphan ragyogó firmamentum. Az Avenue de Villiers kis palotájában június első napján árvazérésre becsoptottak mindent. Oda a házi gazda többé vissza nem tér, az ő szellemének ez a keretje most már fölösleges — az bizonyos.

Eladásra kerülnek most Munkácsy vázlatai, képtára, melyekben sok becses mű van művész-társaitól, továbbá régi mesterektől. A vázlatok nagyon érdekesek. Így a többek közt, az «Ece Homo», «Krisztus Pilátus előtt», «Krisztus a keresztán» képek végleges vázlatai, továbbá Liszt Ferenc arcképe s «A haladó Mozart», «A zalogházban» és a «Csárdában» képek vázlatai. Ezek csak a nevezetesebb darabok.

Kossuth szobrának Miskolcra a múlt május hó 30-ikán történt ünnepes leleplezése esős időben, de igen nagy közönség lelkes részvétele mellett ment vége. A város szinte egy óriás vendéglátó házszá változott, oly nagy számmal özönlött belé egész Borsod lakosságának színe-java, nemkülönbön a szomszédos Abauj, Zemplén, Heves, Gömör, stb. megyéknek is számos lelkes polgára, mindannyi párt- és osztálykülönbég nélkül. A hatóságok és különféle társulatok küldött-egyekkel is képviseltették magukat. Borsodmegye küldöttségét a betegen fekvő főispán, báró Vay Béla helyett Tarnay Gyula alispán, a városi képviselőt Soltész Nagy Kálmán polgármester, a szabadelvű párt híveit Lichtenstein József párt-elnök, a függetlenségi pártot Bizony Ákos vezette a leleplezés színhelyére. Ott volt a református papság papság Kum Bertalan püspök, az evangélikus papság Zelenka Pál püspök, a r. kath. papság Blazszenjczy apát-plébános vezetése alatt; ott voltak továbbá Szemere Attila és Lányci Leo, Miskolcz mostani szabadelvű párti orsz. képviselői, Kossuth Ferencz, Sturmán György, Kubik Béla és Fichler Győző függetlenségi orsz. képviselői, Herman Ottó Miskolcznak volt függetlenségi orsz. képviselője, aztán Lévy József, a költő, Borsodmegye volt alispánja, Ortvay kiriai bíró, törvényeszi elnök, dr. Markó László, az orvosgyógyász elnöke,

Róna József, a szobor megalkotója, Vészi József, a Budapesti újságírók együletének alelnöke, mint az egylet képviselője, és sok mások. Az ünneplést befejező lakomán elhangzott lelkes felköszöntők sorában kellemes meglepetést okozott Orosc Adrienne kisasszony, Orosc Béla földbírtokos fiatal leánya szelemes pohárköszöntőjével, melyben a miskolczi nők honleányi kegyeletét ügyesen tolmácsolta.

Balassa Bálint siremléke. Liptómegey Híbe községében, az ottani plebánia-templomban tavalyi kutatókat tartották a régi jó magyar poeta, Balassa Bálint csontrajta után. Találtak is sirt, mely sok valószínűség szerint a magyar lantos maradványait őrizte meg. A tud. akadémia elhatározta, hogy márványtáblát állít a templom falába, s erről értesítette Liptómegeyét. A megye közgyűlése ezt örömmel vette tudomásul, és egyhangulag elhatározta, hogy a költő csontrajta pompás érezkoporsóban fogják eltemetni a templom sírboltjában. A költségekre megszavaztak ötszáz forintot.

A budapesti tudományegyetem dékánjai. A budapesti tudományegyetem már megválasztotta a karok dékánjait a jövő iskolai évre, valamint megválasztotta a rektorválasztókat. A hittudományi kar dékánja lett dr. Breznay Béla, a jogi kar dékánja Nagy Ferencz, a bölcsészeti kar dékánja Fröhlich Izidor. Az orvosi kar a dékánt és a rektorválasztókat június 8-án fogja megválasztani.

A magyar ösfoglalkozások a párisi kiállításon. Lukács Béla, az 1900-ik évi párisi nemzetközi kiállítás kormánybiztos, érdekes terv megvalósításával foglalkozik. A hazánkra oly eredeti jellegű vető ösfoglalkozások tárgyait kívánja bemutatni. Az ezredévi kiállításon is nagy érdeklődést kelített, a mint Herman Ottó elrendezte. A kormánybiztos e kulturai tanulságnak a párisi kiállításon is kellő helyet biztosított a magyar történelmi pavilonban s összekötésébe lépett Herman Ottóval, a ki a gyűjtés és rendezés munkáját elvállalta. Herman Ottó közelebb felkeresi az ország különböző vidékeit, hogy kutatásait folytassa. Az ezredévi kiállítás ösfoglalkozási csoportja után itélve, nyugodt várakozással nézhetünk jeles tudósunk újabb gyűjteménye elé. Herman Ottó ezenkívül azon is fáradozik, hogy a magyar ornithológiai központ is gazdagon vegyen részt a kiállítás tudományos csoportjában. A vándoradarak vonulási útjátak megfigyelése a mi szakembereinknél már hosszabb és eredményes munka, s mondhatni, hogy e nemben az első komoly munka. Az ornithológiai intézet gondos térképet is készített erről.

Uj színház Budán. Budapestnek husz esztendő előtt még csak egy színház volt, s a budai népszínház nem tudta fentartani magát. Most nyolc magyar színházban játszanak: nemzeti színház, opera, vigszínház, népszínház, magyar színház, a városligeti szinkör, a krisztinavárosi szinkör és Ó-Budán a Kisfaludy-színház. A városligetben még három színházban tartanak naponként egész délután és este előadásokat. A budai részen még ott van a várszínház, melyet a nemzeti színház és opera színház lát el. A várszínházat, melyet régi templomból II. József alatt alakították át, de színházi rendeltetésének nem felel meg, most az a veszély fenyegeti, hogy lebontják, mert a szomszédos miniszterelnöki palotát újra építik, és a színház területére is szükség van. A kormány a városi hatóságot már felszólította, hogy a jövő évben hajlandó-e átengedni a színház területét a telek értéke fejében. Ez az érték egy új budai színház alapja volna.

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEINK.

	egyes évre	félévre	negyedévre
A Vasárnapi Ujság	8 frt. — kr.	4 frt. — kr.	2 frt. — kr.
A Világhírlapjával együtt	9 . 60 .	4 . 50 .	2 . 40 .
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok	12 . . .	6 . . .	3 . . .
A Világhírlapjával együtt	13 . 60 .	6 . 50 .	3 . 40 .
Csupán a Politikai Ujdonságok	5 . . .	2 . 50 .	1 . 25 .
A Világhírlapjával együtt	6 . 60 .	3 . 30 .	1 . 65 .

Az előfizetések a «Vasárnapi Ujság» és «Politikai Ujdonságok» kiadó-hivatalába, Budapest, Egyetem-utca 4. küldendők.

HALÁLOZÁSOK.

REMÉNYI EDE haláláról a részletes tudósítások most érkeztek meg. A jeles magyar művész május 15-én este hegedűvel kezében, hangverseny közben érte utól a hirtelen halál, a new-yorki Vaudeville-házban. Rögtön meghalt a közönség előtt, mely egy perc előtt még viharosan tapsolta.

A művész klasszikus zenedarabokat játszott, s a közönség zajos tapsa után ráadásul még az «Old Glory» című kedvelt darabot. A közönség felugrált helyéről és a darab végén fűlsiketítő tapsban tört ki. Reményi és zongorása Rosnir E. S. még egy ráadásra készült. Reményi már elkezdte Delibes «Pizzicati» című nehéz darabját. Hirtelen előre-hajolt, mintha a zenekarnak akart volna valamit mondani és a következő pillanatban fejfel lebukott volna az emelvényről, ha egy zenész meg nem fogja. Elvittek, orvost hívtak, de az orvosi segítség már megkésztett a művész meghalt.

FARKAS OZMAN basának, az 1848—49-iki szabadságharc egyik derék katonájának, Bem hadsegédének halálát jelentik Konstantinápolyból, hol a katonai akadémia tanára volt, tábornoki rangban. Pünkösdi vasárnapján a tengerparton találták halva. Noha külső sérülések nem mutatkoztak rajta, azt hiszik, öngyilkosságot követett el. Farkas Ozman basát nemcsak a szabadságharczseli szerepléséről, s mint Szamosújvár téparancsnokát és Bem tisztjét ismerték Magyarországon, hanem a Konstantinápolyban megfordult magyarok is, kik fölkeresték vendégszerető házáat. Magyarországon 1890-ben és 1896-ban az ezredévi ünnepek alatt járt utoljára. Leánya, Nigjar Hanym, a törökönél népszerű költő, kinek költeményeiből Kónya Ignác fordított magyarra. Farkas Ozman basa Morvaországból származott Magyarországra gyermekkorában. Családi neve Farkas Adolf s most 75 éves volt.

Elhunyt még a közelebbi napokban: KARASZLY ISTVÁN földbírtokos, Békés megye volt alispánja, volt országgyűlési képviselő, 85 éves, Budapestben. Holttestét Békés-Csabára szállították. — LUKÁCSKÉ JÁNOS, Ugod népszerű öreg plebánosa, ki részt vett a szabadságharcban is, szentszéki ilnök, az ugodi kerületnek 1875—78-ban képviselője szabadelvi programmal. A felvidékről került Veszprém megyébe s kiejtésén meg is látszott, de szive magyar volt és szónoklatairól, jó szívéről és kedélyéről híres, a tolat is jól forgatta. — Hegyegi Kiss GEORGEON, Szatmárnémeti város rendőrfőkapitánya, Szatmár vármegye volt főjegyzője, 71. évében, Szatmár. — GÁL FERENCZ kir. tanácsos, a szegedi kerületi és iparkamara elnöke, 73 éves korában, Szegeden. — HORVÁTH LÁSZLÓ, az első magyar biz. társaság titkára, a miskolczi önkéntes tüzoltó-egylet parancsnoka, a miskolczi nemzeti kaszinó igazgatója, élete 66-ik évében, Miskolczon. — NOGRÁDI HORVÁTH VALÉR, volt 1848—49-iki honvédszázados, 72 éves, Hort-Püzes-Gyarmaton. — DR. SÁROSSY JÓZSEF ezredorvos, 40 éves korában, Nagy-Kanisván. — DR. BURSZKY DANIEL ügyvéd, fővárosi törvényhatósági bizottsági tag, 54 éves korában, Kis-Sztrapáron. — SZABÓ FERENCZ, az iparművészeti iskola egyik leghatékosabb és szorgalmasabb szobrász tanítványa, kit szülőhelye, Déványa, ösztöndíjjal képezteték, szíveshűdés következtében, s tanárai és növendéktársai nagy részété közt temették el.

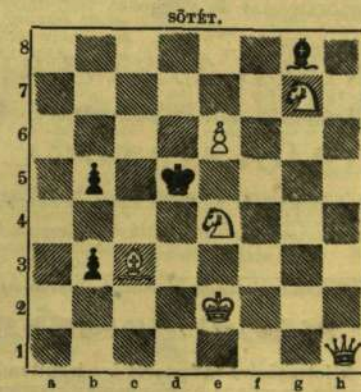
— POsa JÓZSEF, az országos iparegylet könyvelője, 62 éves korában. Több mint 20 évig szolgált az iparegyletnek. — KÉLER KÁLMÁN, a magyar kereskedelmi részvénytársaság tisztviselője 47 éves, Budapestben, s holtestét Nagybesztercekre szállították. — WLAŚSICH MIHÁLY tolna-művész postamester, 54 éves korában, — MALÉTER TIVADAR, 84 éves korában, Eperjesen. — KVASSY KVASSY GYULA, nyug. huszárörnagya, a szegárdi országos selyemtenyészési hivatal főfelügyelője, Győrött, 56-ik évében. — PARLAGI KÁLMÁN, cs. és kir. nyug. tüzér-százados, 39 éves, Budapestben. — SZTROMY JÓZSEF, székes fővárosi pénztárnok, 46 éves korában. — GÁBOS GERŐ, a nemzeti színház nyug. főruhátárnoka, a ki egy fél századon át szolgált az intézetnél. Az elhunyt Gábos Nelli, az Operaház művésznője édes apját gyászolja. — BENDIK JÁNOS, cseh-brázói, evangélikus tanító, ki a magyarországi érdekekben is lelkesen működött, s elnyerte az ezredévi ünnepek alatt az ezer koronás állami ösztöndíjat, 48 éves korában. — MÁRK ANDOR, tartalékos huszárhadnagy, Márk Lajos festőművész fiúve, 27 éves, Budapestben. — DR. KISS JÓZSEF, Vác városi közgyám, a «Váci

Hírlap» szerkesztője, a váci ipar és kereskedelmi hitelintézet igazgatósági tagja, 60 éves. — Csikos BALÁZS, földbírtokos, tartalékos cs. és kir. huszárhadnagy, 37 éves, Budapestben. — DR. SZIGETI GÁBOR, a tolmaceyi takaré- és hitelbank vezérigazgatója, Szegárdon. — BALÁZS ADOLF, nyug. kir. bányakapitány, életének 84-ik évében, Budapestben. — TÓTH ALADÁR, ügyvédjelölt, Tóth Ernő kir. táblabíró 24 éves fia, Tóth Lőrincz veterán tudósunk unokája, ki sajátkezűleg vetett véget életének. — KÜTBECHER DÁVID, államvasuti főrakárnok, Debrecezenben, 52-ik évében.

ÖZV. BARTOS ISTVÁNNÉ, szül. Pikard Rozina, 58-ik évében, Budapestben; ugyanitt NÖHRING ADOLFNÉ, szül. Böning Ida, fővárosi mérnök neje. — ÖZV. BELICZAY FERENCZ, szül. Schwahoffer Alojzia, 78 éves korában, Nagy-Váradon. — HEBBST JÁNOSNÉ, szül. Tormássy Ilona, 48 éves, Nagy-Szombatban. — ÖZV. CZUKOR ADOLFNÉ, Czukor Emil földbírtokos és megyebizottsági tag édes anyja, 56-ik évében Pestesen. — CSIZSÁR SÁNDORNÉ, szül. Gálszécsi Ritókó Ilona, állami tanítóképző-intézeti tanítónő, Budapestben, 42-ik évében.

SAKKJÁTÉK.

2064. számú feladvány. Istomin L. K.-tól.

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

A 2049. sz. feladvány megfejtése Feigl M.-tól.

- 1. Hb3-a1 — Kb1-a1 : (a) 1. — — — Kb1-c1 (b)
- 2. Vb6-d4 — Kd1-b1 — 2. Vb6-c3: — Kc1-b1
- 3. Vd4-d1 mat — 3. V mat.

- 1. — — — Ba2-a1:
- 2. Vb6-b3 stb.

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Gröbenben: Kovács Ferencz. — Zsárczen: Ronga Károly. — A pesti sakk-kör.

Szerkesztői mondanivalók.

Virágos tavasztól hulló őszi lombig. Közölni fogjuk.

Bánatosan, Pásztortűz. Még sikerültebbet várunk. Nincs panaszom. Győzelem. Az előbbi a közölközések közé soroztuk; az utóbbiban is figyelemre méltó tehetség nyilatkozik, de a kifejezések erejét, jellemzőségeit sokszor csak a dagályos, nagy szavak helyettesítik.

Rabdál itt a tavasz. Baljós idők. Az első megüti a közölközés mértékét. Szeged, B. S. A szibériai vasút teljesen csak három év múlva készül el. A vonal fele részén már megindult első gyorsvonat az útát 8 nap alatt tette meg, mielő a vasút roppant hossza megérhető. Igaz ugyan, hogy a vonat csak fél gyorsasággal haladt, de azért ily hosszú utat még villámvonat is legfeljebb csak harmaddal nap alatt tehetne meg.

Pápa, K. J. A Ludovika Akadémiában októberben megürülendő alapítványi helyek ügyében a nevezett akadémia igazgatóságához kell fordulni. Azonban kitűnő iskolai bizonyítványok nélkül a pályázat eredménye kétséges.

Ha egykor innen. Mi öröm. Mindkettőben sok természetesség s meleg közvetlenség van. Az előbbi közölni is lehetne, ha szerző a kidolgozás egyenlőségét, fogatkozásait kijavíthatná.

Nem közölköztek: Dal az ifjúságról. Jól perdülő rythmusával önképzőkori kísérletnek elég sikerült;

de irodalmi értéke nincs. — Vágy. Feltaláltam. Tengereken. Az első, úgy látszik, vagy fordítás, vagy utánzat; de ha eredeti volna, sem válnék be a fogatkozásos forma, a kezeldeleges verselés miatt. — Erdői dal. Gyönyörű kiédrel, az alkalmi versek közepes színvonalát sem éri fel.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 19-ik számában közölt képtalány megfejtése: A ki kapkod a dícsőség után, nem érdemli meg.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

(L. Királyi Pál-utca 4. sz.)

„EGYETÉRTÉS”

POLITIKAI NAPILAP.

Csávolszky Lajos, 1898. Kossuth Ferencz, XXXII. évfolyam. főszerkesztő.

Az Egyetértés nem dolgozik a hatásvadászat olesó eszközeivel, hogy magának egyszerű, tömegesen csakhamar újra elmaradó, új előzeteket szerezzen, hanem mindenkor a közönségen álló közelművel, gyors, pontos és minden tekintetben megbízható tudósításai által iporkodik meg, jó hírnevét mint hazánk legelső rangu napilapja állandóan fentartani, hogy ez uton ne csak régi előzetőit kapesolja állandóan magához, hanem közönségét új hódítókat által évről-évre maradóan meg is szaporítsa.

Hogy ezt a célt elérjük, erre néve legnagyobb támaszunk a lap nagy terjedelme. Az Egyetértés egyetlen egy oldalon majdnem annyit tett közölni, mint a kisebb lapok három egész oldalán s így az Egyetértés egy rendszer 8 oldalos lapja annyi közelművel tartalmaz, mintha a kisebb lapok 24 oldalon jelennek meg, a mi azonban csak ünnepnapokon történik. Ilyenkor az Egyetértés 12—20, illetőleg a kisebb alakban számvitva 36—60 oldalnyi terjedelmű.

Csakis a lap ily nagy mérettel csak lehet, hogy az Egyetértés mindenkor oly bő és részletes tudósításokat közölhet, a melyeket egy más lap sem nyújthat közönségének, így általános ismeretes, hogy az Egyetértés országgyűlési tudósításai e nemben a legtekintélyesebbek, nemcsak a tudósítások kimerítő volta folytán, hanem annál a tárgyilagosságnál és részrehajlatlanságnál is, mely a tudósításokat minden pártiszinezett olvasó előtt is élvezhető teszi. Egy másik nagy erőssége a lapnak rendkívül bő társasági regényirovata. Az Egyetértés állandóan két kitűnő regény közöl egyszerre, részint eredeti, részint a modern világirodalom remekeiből válogatva elsőrangú műfordítók fordításában. Az egy év alatt közölt regények 400—500 nyomtatott ívre, vagyis 40—50 kötetes regénykötetbe ragnak. Ily 40—50 kötet regény bolti ára legalább ugyanannyi forint. Ha most még tekintetbe vesszük az Egyetértésnek mindenkor közölni kívánó kétszáz és elsőrangú publicistikai által írott vezércikkeit és egyéb politikai közleményeit, bő hírvirátait, eredeti távirátait az ország és a világ minden részében levő saját levelezőitől, továbbá a vasárnapi megjelenő s egy-egy szaklapot pótló «Irodalom», «Tanügy» és «Mezőgazdaság» című országos hírvirátokait s végül az Egyetértés legjobban informált közönségét, azaz a magyar gazdasági rovatait és megbízható tudósításait és tudósításait bátran mondhatjuk, hogy az Egyetértés a hazai sajtónak egyetlen organuma, mely az intelligens közönség minden osztályának igényeit a legteljesebb mértékben kielégíteni képes.

Mindenzen előnyök dacára az Egyetértés előfizetési ára a legmérésékeltőbb: 7345

Egész évre	20 frt. —
Fél évre	10 —
Negyed évre	5 —
Egy óra	1 — 80

Előzetéseket legelőszérben postautalványon az Egyetértés kiadóhivatalához Budapest, papnövelde-utca 8. intézendők.

Szt.-Lukácsfürdő.

Étterem, kávéház és amerikai bar.

Helyiségeiben egész nap

KATONAZENE.

Étkezés teríték szerint.

Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak.

Tisztelettel Fodor L. József.

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, koezánzott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb).

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát togyasztóknak postabér, vámmentesen és házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. — Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

HENNEBERG G. selyemgyárai, Zürichben (cs. és kir. udvari szállító).

Foulard-selyem

65 krtól — 3 frt 35 krig méterenként legujabb mintázat és színben —

Bőr- és szépségápolás szakorvosa
med. univ. Dr. Révész Benő
 Budapest, Kerepesi-ut 63. sz. I. em.
 24 évi gyakorlat, a berlini és bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján, gyorsan és alaposan gyógyítja az összes 7506
bőr-, ideg és nemi bajokat. Szépségi hibákat, szepülő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajkorpa, hajhullás, sebek; szakszerű tanácsokkal szolgál az arc és kéz ápolására.
 Feltűnő eredménnyel gyógyítja a **ültes betegségek név alatt ismert összes fárf-, női bajokat** a azok következményeit.
 Rendel: délelőtt 8-12, d. u. 3-5 és este 7-8 óráig.
 Levelreke azonnal válaszol. Kívánatra gyógyszeréről is gondoskodik. Mindenkor mély diszkréció.

Allamtilag kezvezmenyezett gőzörre berendezett első magyar
Torony-óra-gyár 7615
 Máyer Károly L. utóda Müller János Budapest VII., Kazinczy-utca 3. sz. — Képes árjegyzék! ingyen is bérment ve

Lesóvanyodásra a gyógyítólag az egészség erősítésére 3 hónapig veendő a dr. Blyz s dr. Duchesne-Dupare klin tanár, becsületrend lovagja — megfigyelése után Boisson gyógyász. által készített *spa-pilula*, vesiculoinvolu előállított növ. készítmény. Egy 3 frtos nemzetközi posta-utalvány küldésével bérment szállít egy palackkal: **M. RÄTTE, 100 rue Montmartre, Paris. Budapestben kapható: **Török József** gyógyszerésznél, király-utca 12. szám. 7503**

A modern vegyészeti hatalmas haladása és az ebből származó számtalan kosmetikus készítmények sem voltak képesek a 30 éven át tevélt
Dr. Lengiel Frigyes-féle Nyirfabalzsamot

elnyomni, a legjobb bizonyíték tehát, hogy itt egy valódi, a természet által nyújtott szepítőszertől van szó. Ezen nyirfabalzsam egy sajátságos 30 évi gyakorlati vegyi eljárás alapján preparáltak és csak azután jön forgalomba. Ezen folyadék hatása, hogy a **bőr felső hámszövetét lassankint lebontja és az által az alsó tisztított bőr által szimben és üdesebben jön napvilágra, megszüntet mindennemű kiütést, szepült, vöröse foltokat és anyafoltokat, simítja a ráncosbort és a himlőhelyeket lassankint teljesen eloslatja és az arcbőrnek üde és egészséges színt kölcsönöz.**
 Egy korsó ára használati utalással együtt 1 frt 50 kr. A nyirfabalzsam hatásának támogatására Dr. Lengiel Frigyes-féle 7466
Benzoé szappan
 ajánlatos. Egy darab ára 60 és 35 kr. Raktáron minden jobb győrtárban. Főraktár Magyarország részére **Török József** gyógyszerésznél Budapest, Király-utca 12.

A különbség, mely a

Christy,
 boncztani kerékpárnyereg
 kényelmessége tekintetében más nyereghez viszonyítva fennáll, a Christy-nyeregnek a higiénie követelményeinek megfelelő helyes szerkezetűl van feltételezve.
 Az orvosok a Christy-nyeret ajánlják.
 Minden kerékpárra ráilleszthető.
 Minden finomabb kerékpár kereskedésben kapható.
 Egyike a másfajta nyeregnek.
 Tessék a Christy névre ügyelni.
 Brosüröket ingyen küld:
Christy Saddle Co., Hamburg.
 Pichhuben 5. 7628

CZERNY-féle TANNINGENE
 a legjobb, kipróbáltan ártalmatlan hajfestőszer
 haj- és szakál-, valamint szemöldökfestésre, melyek a legegyszerűbb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik szorú kifogástalan, fényes szőke, barna vagy fekete természetesen színt, a melyvel megőrzés előtt bírtak s mely sem szappannal való mosással, sem a gőzfürdőben meg nem fakul. **Ára 2 frt 50 kr.**
 Torvényesen védett, lelkiismeretesen megvizsgált és valódi minőségben kapható
Anton J. Czerny céznel, Bécs, XVII. Carl Ludwigstrasse 6 (száj házában). Székioldás postai utánvételt. Prospektus ingyen és bérmentve. Raktár a nagyobb gyógyszerárakban és illatszer-üzletekben. 7551
 Vezérképviselet és magyarországi főraktár: Budapest **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerárban.

A legszebb
 élő virágokat, ektívóit és egyéb csokrokat, alkalmi koszorúkat, dísznövényeket és virágokat legutányosabban szállít
REINISCH TESTVÉREK
 kereskedelmi kertészet, VII. kerület, Gizella-ut 33. szám.
VIRÁGCSARNOKA
 Deák-tér, a földalatti villamos vasút kioskjában.
 Vidéki megrendelések postafordulattal a leggodnóabban eszközöztetnek. 7527

A szépség
 emelésére, élkültesítésére és fentartására legkifünőbb, teljesen ártalmatlan, vegytiszta és szimmentes készítmény az
IRÉN-CRÉME
 hirtve, az elegáns hölcyek által használt azerórére, rövid idő alatt újítja és szepíti az arcot, eltávolít az arcból szepült, májfoltot, porránt, bőrtünet (mitesszer) és minden má' bőrbaját. Irén-szappan az Irén-pouderral használva, hatása meglepő.
 Egy tégely Irén-crème 50 kr., Irén-hálgypor 60 kr., Irén-szappan 40 kr. — Megrendelhető
Benkovich Mihály
 gyógyszerárából 7705
 Nagybecskerek, Melencei-utca.

Üdvös tanács.
 Köhögésnél, rekedtségél, a torok és légzési szervek működési zavaránál **Erger** biztos hatáson
MELLPASZTILLAI
 veendők. (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadoz 25 kr.) A gyomor rendetlen működésénél radikális hatásnak bizonyultak. 7530
Erger Szóda-Pasztillái.
 (1 doboz 30 kr.) Mindkét szer kapható minden gyógyszerárban. — Fő- és székioldási raktár Magyarországon: „Nador”-gyógyszertár Budapest, Váci-körut 17. sz.

WOTTITZ MANFRÉD

REPRODUKÁLO-MÜINTÉZET PHOTO-CZINKOCRAFIA
 DIRECT ANCOL-RENDSZER
 SZERINTI-ELJÁRÁS
BECS, VIII. Bez. Josefstadtstrasse 48
VII. BUDAPEST
 47. AKÁCSFA-UTCZA 47.
CIKÉK: AUTOTYPIA, PHOTOTYPIA, CHEMICRARIA
 7608

Legjobb és leghirvevesebb pipere hölgypor: a
La VELOUTINE
 KÜBLEGES RIZSPOR BISMUTTAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ.
 PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.
 „Mégvaltó” gyógyszerár Puj, Erdély Hunyadmegye, **Ha szereti gyermekét, használja a kitünónék elismert Kárpáti egészségi gyermek-lápkávet.** Kapható a legtöbb gyógyszerárban s minden nagyobb kereskedésben.
1 doboz ára 18 krajczár. Budapesti főraktár: 7553
EGGER-féle gyógyszerár „Nadorhoz”.

Több mint **50** év óta sikerrel használják!
 Az **Eszéki Spitzer Kenőcs** és az **eszéki Salvator szappan**
 Valódi minőségben csakis mint eddig, ezentul is **VÉDJEGY.** 7709
Eszéken, felsőváros. DIENES G. J.-féle gyógyszerárban
 készült és megrendelhető. — Szepítőket és májfoltokat valamint az összes bőrtisztítástásgókat biztosan eltávolít.
 1 tégely valódi Spitzer kenőcs 35 kr.
 1 üveg valódi Spitzer mosdóvíz 40 kr.
 1 darab valódi Salvator szappan 50 kr.
 1 tégely képszappan 60 kr.
 1 doboz valódi Lyoni rizspor 3 színben 50 kr. és 1 frt.

Figyelmeztetés. Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el vannak látva és kéri a t. közönség csakis Dienes-féle eszéki kenőcsöt és szappant kéri és elfogadni.
Főraktár Budapest: TÖRÖK JÓZSEF úrnál Király-utca 12.

MATTONI-FÉLE ERZSÉ-SÓSFÜRDŐ BET
BUDAPEST-KELENFÖLD

Idény május 1-től szept. végéig.
 Keserő források. Ivó és fürdőgyógyomód.
 A gyógyhely fürdői, esetleg ivótorrasi kútnó eredménytel alkalmazhatók: 1. Bárminő okok folytán keletkezett lobos izadmányoknál. 2. Női bajoknál, különösen metritis chroniciánál; más körüli és hashártyalob után visszamaradt izadmányoknál; a méhnek helyzetváltozások, neményoknál; különben dagانات által előidézett izgatottsági tüneteknél; hurutos állapotok és tisztulási zavaroknál stb. 3. Az alhasi szervek bántalmainál: májbajok, szokványos székrekedés, stb. Zsírkor. 5. Kószvényél, stb.
FÜRDŐ-ORVOS: DR. BRUCK JAKAB, az orsz. közegészségi tanács r. k. tagja.
 Ugy nappalra mint este.
 Egészséges fekvés, fél órányira a fővárostól, kényelmes lakások, jó vendéglő, sene, kád- és márványfürdők, különféle suhanykezelésekkel. — Rendes társasokoci-küzelés.
A kocsik állomási helye: Ferencz József-tér, a régi Lloyd-épület előtt.
 A gyógyhelyre vonatkozó bővebb felvilágosításal szivesen szotgál
Mattoni és Wille
 7125 Budapest.

CHOCOLAT MENIER
 A világ legnagyobb gyára. **50,000 kilo.** Kapható minden fűszer- és csmege-kereskedésben és czukrárszában. 7367
 Naponkinti eladás

A már 40 év óta dícsőretreméltólag ismert, a m. kir. egészségügyi hatóság által jónak talált és engedélyezett
dr. SPITZER-féle 7669
arcztisztító kenőcs
 szepülő, himlőhely, sémör, májfoltok, fakadékok forrásái persennéek, orvörösség és minden egyéb arcvirágzások ellen, valamint a
dr. SPITZER-féle
 bőrszepítő szappan
 mely arckenőccsel a használati utatás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal kinézetet kölcsönöz.
 Egy nagy tégely arckenőcs ára 80 kr., kisebb 50 kr., szappan 50 kr. Utánzásoktól óvakodjunk! Csak **Krajcsovic** által **Vukováron** készített kenőcs valódi. Minden tégelyen **Krajcsovic**, a készítő arcképe látható.
 Budapest, Király-utca 12. sz. **Török J. gyógyszerár.**

Szépség és egészség.
 Korunk főnyavalyája az idegesség és vételezés, melyből számtalan kör származik. Ez ellen pedig legbiztosabban hat a **vasas chinabor**
 1 üveg 1 frt 20 kr., 5 üveg frásco küldve 6 frt.
 Sherryvel és minden hasznos készítmények közt a legjobbnak kapható és vast tartalmazza.
 Kinek van szepiége? vagy bármil folt, vagy pattanás az arcon? Az teljes biztonsággyal fordulhat annak elűtőtetése végett a világírt **Serail arckenőcsöz,** mely nemcsak eltávolít mindenféle bőrtünetet, hanem az arcbort vakító fohérré, tisztává és üdév teszi. 1 tégely ára 70 kr. **Arzpor** hozzá 3 színben 70 kr. **Postán** franko küldve 1 frt 5 kr. **Szappan** hozzá 1 ár. 30 kr.
 Ezek mennek **Carlsbadba** hogy rossz gyomrunkat kireparáljuk és újra jól emésztésnek tudjuk ezt a csüdötében lényekben, kevés költséggel előlők **PEPSIN-BOR** használatát által, mely az ételt megemésztési segítő és a gyomrot rövid időn kúdeltesen helyreállítja **Cascara Sagrada** kútnó enyhe hatású hashajtó és vértisztító szer. **Nem keserű!** Minden típusú készítmény kútnó a legjobb. Az arzenóves országok kúdeltesen jó hálsáért kúdeltesen.
 1 üveg ára 1 frt 20 kr., 5 üveget franko küldve 6 forint.
ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerész **Aradon.**
 Kapható Budapestben: 7489
Török József gyógyszer. úrnál és minden magyarors. gyógyszerárban.

LIPIK-FÜRDŐ
 Slavóniában.
 Egyetlen jód tartalmu alkalikus hőforrás (64° C.) a Kontinenszen.

Kitűntette: **Budapest 1895. és 1896. Londonban 1893. Bécsben és Rómában 1894. az első díjakkal. 1898. óta Lonjavölgyi vasuti állomása (Dugosellon) ált. indulása Budapest magy. áll. vasut fűmelt gyorvonalat 7 óra 15 percz reggel; ékezes Lipikre 6 órákor d. u. Romániából, Bulgáriából, Boszníából Brod Novakán át. Azoníval a déli vaspálya állomása **Fakrac-Lipik-Kanissán** és **Barcon** át. (1898. óta zónataria.) Viszonylag minden irányba nappali gyorvontokkál. A lipiki hőforrások, terméletek 64° C. magas hőméretűek, gazdag nátrium tartalmukkal (magyar **Em**), továbbá azoknak jódval való összekötésükkel **szar, ivó- és fürdővíz** csövek, kútnó hatások mindennemű hurutos bántalomnál (gyomor-, bél-, gégé-hurut stb.), kószvényes és cuos bajknál, ischlasiánl ugyanígy a **nyirgyek és vér betegségek**nél, **gőrvények** stb. Modern fürdőhely, pompásan kúdeltes porcellán-, márványfürdők stb., izosító fürdők (tepidaria), bassinfürdők, fényesen berendezett szállodák, **gyógyterem** szinpadál, szongora- és társalgó-termek, előtér és kávéház; remek széles felelt sétány **barakkal** és a szes helyiségben és magy. és német parkban **villamos világítás.** Kútnó fürdőzenekar.
 Hívat. los fürdőves **dr. Szemerer Bertalan.** Jódhővíz székioldás-egyesen a forrásnál Magyarországi főraktár: **Edeakty L. Mattoni** és **Wille** Budapest. Ausztria részére: **Heinr. Mattoni** és **S. Ungar, Beeben.**
 Bővebb felvilágosítások valóníval fürdővezetőkkel szotgál a fürdőigazgatóság Lipikén.**

Billige Brielmarken. Preisliste gratis sendet August Marbe, Bremen, 7590

Szeplő!
 májfolt, bőrhámlás, bőrtünet, (Mitt-sser) pattanás eltűnik a **Bauitz-féle Mirtus** cróme által azonnal finomított széplő, kézi és arcereim t. 1 frt.
 3 kiállítási kitűntetés. Zeirtalan és ártalmatlan.
 7668
 Készíti, székioldja az **Apostol** gyógyszerár, Budapest Váci-körut 64 d.

LOHSE-féle MILIOM-RIZSPOR
 rendkívül finom, bársonyszerűbb, tömöttebb és takarékosabb valamennyi **Poudre de riz és szaros rizspornál,** a bőrhöz kúdeltesen s láthatatlanul tapadó.
 Fehér és rózsaszínben szőkők számára, sárga (rachel) barnák számára; doboza 2 frt. 7069
 Vételnél mindenkor a teljes czégre kell ügyelni:
GUSTAV LOHSE BERLIN, 45. Jägerstrasse 46.
kir. udvari illatszerész.
 Kapható Ausztria-Magyarország valamennyi előbbkelő gyógyszerár és illatszerészetében.

Anyák!
 Mielőtt gyermek-kocsi vennének, tekintet meg, vagy hozsák maguknak ingyos és bérmentve egy képes árjegyzék-ke az én higiénikus, fekvésre és ülésre átváltoztatható kocsjaiaró, a melyeknek belső felszerelése levegő-lető és mosható. 7504
BAUMANN L. szuhadalm-tulajdonos **Bec. VI. 2. Millergasse 6.**
 Érdékelen utána-ot vásárlástól óvakodni kell. Csak akkor valódi, ha az az én valódi végleges a kofele-utcke be van egéve.

7585 A ki (eskör-, görseök- idősök állapotok)ban szenved, kivantra arról szóló füzeteket. Kívántra ingyos és bérmentve megküldi a **Schwann-Apotheke, Frankfurt a. M.**

Kossuth Lajos-utca 12. szám, (a nemzeti casinóval szemben).
 Ajánlja műtermét mindennemű fűvétélekre legnagyobb formátumig. Külön műsokoztatott osztály.
Heliogravure, Autotypia, Fototypia, Fénynyomat.
 Telefon összeköttetés. 7544

A Franklin-Társulatnál megjelent
KERTÉSZET KÉZIKÖNYVE.
 Tűztes utasítás a konyhakertészet, virágnevelés és gyümölcsenyedés körében.
 A legújabb kúdeltes után írta **GALBOCZI KÁROLY.**
 Átnézte és jegyzeteket bővítette **Dr. FARKAS MIHÁLY.**
 Negyedik kiadás.
 Ára fűve 80 krajczár. Keménykötésben 1 frt.

A női szépség
 fentartására és emelésére a legkifünőbb szer:
Cornelia-arczenőcs
 (törvény által védve) 7706
 mely az arcnak üde, melezőpőm tisztálatos színt kölcsönöz a mit szemmi más szerrel elérni nem lehet. Kútnó szer: májfoltok, szepők, pattanások, pürsenedek (mitesszer), túlvörös arcz és a bőr minden tisztáltsága ellen, a szárga vagy barna arcbort vakító fehérré teszi. **Egy kis tégely** ára 1 korona. **Egy nagy tégely** ára 2 korona. — Ezen közkedvelt szer kapható:
LESZKOVÁZ MILETA
 „KORONA” című gyógyszerárban **Ó-Verbáson (Bácska), 150.**
 Postal megrendelés-külön finom poudereket, szappanokat és illatszereszt hozzászotgoltásra ajánljának.
 Vizszoteladók kerestetnek.
 Főraktárak Budapestben: **Török József** gyógyszerár, Király utca 12. és dr. **Erger** Leo gyógyszerárban Váci-körut 17.

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

 Alapított 1847.
Brausweller János
 Szegeden. Co. és kútnó. **10-évi jótállással RÉSZFLETFIZETÉSRE**
 ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLASSAL RÉSZFLETFIZETÉSRE
 Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöztetnek. 7608

SIÓFOK-FÜRDŐ
 a Balaton mentén.
A „Siófok” Balaton fürdő részvénytársaság szállodáinak szobái a társaság siófoki irodájában előjegyezhetők.
 Három modern berendezésű szálloda.
A „Központi” szállodában szobák 120-150 forint idény-áron kaphatók.
 Siófok fürdő rendkívül jó fekvése, a fürdő finom fővénnyalája és idegedző hullámvérese, a gyönyörű park és parti sétány, valamint azon kényelem, mely a mai kor igényeinek megfelelően a társasági fürdőtelepen fellelhető.
„SIÓFOK” FÜRDŐTELEP
 Magyarország leglátogatottabb fürdőhelyei sorába emelték.
 Uri ellátás. — Csalnakzás, **lovgelő és kerékpár-pálya, lawn tennis, hangversenyek, táncszótlyek, katonas- és külföldi mindennemű hírlapok stb., stb.** — Felvilágosításokkal készséggel szotgál a
 7724
 „Siófok” Balaton fürdő részvénytársaság igazgatósága.

A világhírű kerékpár.
Főképviselet Magyarországra részére: 7660
Fodor Károly és Társa, Budapest, V., Erzsébet-tér 17.
Pope Mfg. Co., gyárosok, Hartford, Conn.

KIRÁLYNŐ-ARCZGRÉME,
legjobbnak ismert arczszépítő a vilagon.

Ezen arczgréme a legrovidebb idő alatt eltávolítja az arczról minden bőrtisztatlanságot, a m. szepők, pőcsenek, miteszer stb. a azt bővére és üdév teszi. Teljesen ártalmatlan. **Egy üvegvíz 70 kr., készítő-arczgréme szappan 1 doboz 50 kr. — Királynő-hőlgypor fehér, rózsás és krém szímben 1 doboz 70 krajczár.** Székely-úti fraktár:
Temesváry József
A nyugalom-gyógyintézetére
Zombor, Jókai-tér 2.
Budapest Török József gyógyszerész-társaságban, Király-utca 12. sz.

Miért?

Mindinkább hozzászokik mindenki ahhoz, hogy reggelhez ne kávét vagy teát, hanem Van Houten kakaót szolgáljanak fel neki. S miért? A magyarázata egyszerű! Azért, mert a Van Houten kakaó friss és erősít, nincs benne semmi a kávé káros hatásától és mert a jó kakaó — és ez a fő — tápláló és izomképző. Mindezek az előnyök mellett még a kakaó, vagyis az igazán jó kakaó, a milyen a Van Houten kakaó, rendkívül olcsó. Egy kávékanállal elég egy csésze Van Houten kakaó készítéséhez. Zamatos, könnyen emészthető ital.

**„A világ legjobb sámfája“
FÖLDVÁRY IMRE**

férfi divat és fehérmemű raktárában. párja
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 11. sz. és VIII., Kerepesi-út 9. 7719
Férfi ingek, Jäger-áruk, vadász és sport-cizmek és más választékban kaphatók.
Kesztyűk és Nyakkendők.

frt 1.50

A női szépség

emelésére, tökéletesítésére és fenntartására legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegyíztiszta és zsermentes készítmény a 7502

Margit Crème.

Rövid idő alatt szünteti szepőköt, májfoltot, pattanást, bőrtakítást (mitesszer) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még káros egyéneknek is tölde jócsin arczszínt kölcsönöz, ára 50 kr., nagy 1 forint.
Margit hőlgypor 60 kr. 3 színben. Margit szappan 35 kr. Margit fogpép (Zahn-pasta) 50 kr.

Készítő FÖLDES gyógyszer-tára,
Aradon Deák Ferenc-utca 11. sz.
Fraktár: **Török József gyógyszer-tára,** Budapest Király-utca 12.

BEM és PETŐFI

Nagy körkép a szabadságharczról
Festette: Vágó, Styka, Spányi. 7620
Látható reggel 9 órától. Este villamos fényvel.
Aréna-út 70. Városliget. — Belépődíj 50 kr.

VASÁRNAPI UJSÁG

24. SZÁM. 1898. BUDAPEST, JUNIUS 12. 45. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és 1 egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félévre — 6 • Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt félévre — 4 • Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5 frt félévre — 2.50 Külföldi előfizetéseken a postaiag meghatározott viteldíj is eszanolandó.

GARAY SZOBRÁNAK LELEPLEZÉSE.

TOLNAMEGYE lelkes közönsége fényesen leróttá úgy a maga, mint a nemzet halálját és elismerését azon jeles költő iránt, a kit Szegezárd városa büszkén vall szülőföldének, s a ki a mily disze volt e század második negyedében a magyar irodalomnak, épen oly marandó emléket biztosított magának irodalmunk történetében. Tolnamegye ércszobrot emelt Garay Jánosnak s ezzel magához méltólag gya-

rapította azon még mindig nem nagy számú műemlékeink sorát, melyek a magyar szellem kiválóbb tolmácsainak: költőknek, tudósoknak, művészeknek emlékezetét hivatják megőrizni s fontartani a késő nemzedékek számára is.
A szoborállítás eszméjét, mint tudjuk, Tolnamegye közéletének egykori jelese, Bartal György penidítette meg még 1860-ban. A lelkes indítvány általános meleg fogadtatásra talált, de a szükséges költségek előteremtése nem ment oly könnyen, mint az érdeklődés fölkeltése. Mintegy

35 esztendő telt el, míg a szoborállító-bizottság buzgósága annyit gyűjthetett, hogy az eszmének a megtestesítését munkába vehesse. A kintartás végre győzött, s ma már ott áll a díszes szobor Szegezárd főterén, a Garay-téren, arczszal épen szülőháza felé fordulva s fennen hirdetve, hogy a magyar meg tudja becsülni a haza és nemzet iránt érdemeket szerzett jeles fiat.
A művészig alkotott szobor ünnepes leleplezése a mult vasárnap, június 5-én ment végbe Szegezárdon a legkedvezőbb időben. Az ünne-

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR
Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120. (saját házában),
Az arany éremmel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya, és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mézben feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában különint 16 krtól felfelé szállíthatnak, és a mi a festékek színtisztségét illeti, azonos az olajfestékekkel. — **Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.** 7645

Z. BÁRDI GABI GRÓFNÉ

Ő méltó'ega — elismert fővárosi szépség — legkedveltebb toltette-cikkkel: **SATANELLA-HÖLGYPOR** (fehér, rózsás és krém) és **SATANELLA-CRÉM** (baj, szépség, üde és hűvös arcz ason-nal elöltítésére!)
A kettő együtt is és külön-külön használható! Amnyiban különbözik a többi készítményektől, hogy használhat minden időben abban lehet használni — a nőknél — hogy a legkisebb foltot vagy ráncot hagyja maga után. Nem mar és nem ég! —
SATANELLA-HAJSZESZ mely a haj-hullást akkor is megszünteti, ha az a legnagyobb betegségek következménye; hajnövést elősegíti; moly nem bántja, hajtörés és kopakodás nem létezik. Egyedül ké-
szítő: **Erényi Béla** gyógyszerész Szabadkiszálláson (Pest). Fraktár: **Török József** Király-utca, **Molnár és Moser** Koronaherceg-utca, **Lux Mihály** Museum-körút, **Majthényi Béla** Egyetem-utca.
Ára 1 forint.

CSÁSZÁRFÜRDŐ.

A főváros legnagyobb fürdőintézete, több mint 11 hőforrással (27.5—65.5° C.) rendelkezik 80 öltözővel, 1 forró és 2 langyos medence. Gőzkamra (43—46°). Zuhany-kamra. Hűd medence.
Izzapfürdő elkülönítve hölgyek és urak részére. Fedett nőtiszoda. Urinszoda 1860□m. A kontinens legnagyobb intézete. Tükörfürdők. Török-fürdők. Márvány-, porcellán és kád-fürdők.
Gyógyhely 200 jól berendezett szobával.
Aranyékos park.

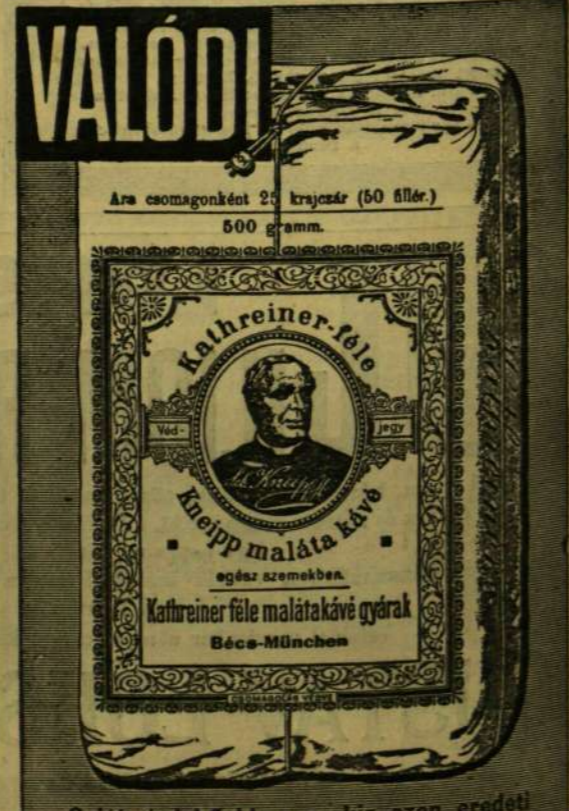
Jod-forrás Hall fürdőhely.

Felső-Ausztriában.
A kontinens legerősebb Jod-forrása görvény és azon általános és különleges kór ellen, a melynél a jód fontos gyógyhatányt képez. Kiváló fürdőberendezések (Fürdő- és ivókúra, begöngyölések, belégzések, massage, kefyr). Igen kedvező klimatikus viszonyok. — Vasutállomás, Utirány Linz a D. vagy Steyr-on át.
Idény május 15-től szeptember 30-ig. 7644
(Fürdők május 1-től—15-ig is szolgáltatnak.)
Kimerítő prospectusok többféle nyelveken a fürdő-gondnokságtól Bad Hall-ban kérendők.

**MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER**
legtisztább égetnyos
SAVANYU-KÚT

LUSER L.-féle turista tapasz.

Biztosan és gyorsan ható szer, tyukszem szemölcs és talp, valamint a sarok bőrkeményedései, továbbá mindennemű bőrelszarusodás, ellen. A hatásért jótállás vállalatik.
Köz-ponti szétküldési raktár:
SCHWENK L., gyógyszerész
MEIDLING — BÉCS.
Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás és minden tapasz a mellettes védjeggyel és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell.
Gyógyszertárakban vásárlandó.
Fraktár: Budapest, Király-utca 12. szám **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszer-társaságban.

6 arany, 15 ezüst érem, 30 tisztelet és előismerő oklevél.
Kwizda-féle
korneuburgi
marha-táppor.
Veterin-életetkai szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára.
43 esztendő óta a legtöbb istállóban kintő elkerül alkalmaztatják a táplálkozás kedv növelésére, rossz emésztésnél; a tehének tejének bővítésére és jobb tétele érdekében.
Ar: 1/2 doboz 75 kr., 1/4 doboz 35 kr.
Csupán a feletti védjeggyel ellátva valódi és kapható minden gyógyszer-tárakban és gyógyszer-kereskedésekben. — Fraktár:
Kwizda Ferencz Joh.
cs. és kir. osztr.-magyar és román kir. és bolg. fejed. udv. szállító.
Kerületi gyógyszerésznél Korneuburg, Bécs mellett.

A GARAY-SZOBOR LELEPLEZŐ ÜNNEPELYE SZEGEZÁRDON. — Weinwurm Antal fényképe.